

การถ่ายภาพสารคดี เรื่อง “ลมหายใจที่มีชีวิตของหุ่นละครเล็ก”

DOCUMENTARY PHOTOGRAPHY TITLED

“THE LIVING BREATH OF PUPPET”

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการถ่ายภาพ ภาควิชานิเทศศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์
การถ่ายภาพสารคดี เรื่อง “ลมหายใจที่มีชีวิตของหุ่นละครเล็ก”
DOCUMENTARY PHOTOGRAPHY TITLED
“THE LIVING BREATH OF PUPPET”

นายสุภกิตน์ จิตต์นุกุลศิริ
Mr. SUPAKIN JITNUKULSIRI

ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการถ่ายภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....*Urasra J. Uthairat*.....วันที่.....*15/6/67*.....

(อาจารย์อุรษา จักรคชาพล)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ความช่วยเหลือและความร่วมมือจากบุคคลหลายท่าน รวมไปถึงผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดการทำงานนี้จึงขอขอบคุณทุก ๆ ความช่วยเหลือ

ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาม่า ลุงดำ และครอบครัว เป็นอย่างยิ่งที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนทุก ๆ อย่าง ทุก ๆ โพรเจกต์ ทั้งเรื่องค่าใช้จ่าย ทั้งคอยไปรับไปส่งตามสถานที่ทำงานต่าง ๆ ถึงแม้จะเข้าใจและไม่เข้าใจบ้างในเนื้อหาของข้าพเจ้า แต่ก็คอยให้กำลังใจอย่างไม่ขาด

ขอขอบคุณ อาจารย์สาขาวิชาการถ่ายภาพทุกท่าน อาจารย์ชัยวุฒิ พุดทอง, อาจารย์วิรุจน์ท์ ชิตเดชะ, อาจารย์พิทักษ์ หนั้นชัยบุตร, อาจารย์พงษ์ศักดิ์ ตั้งติวาจา, อาจารย์กันต์ สุสังกรกาญจน์, รองศาสตราจารย์กิตติชัย เกษมคานต์ ที่ให้คำปรึกษา คอยชี้แนะ และแก้ไขปัญหามาต่าง ๆ

ขอขอบคุณโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์อุรสา จักรคชาพล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยติดตามความคืบหน้า เสนอแนะแนวทางการทำงาน ช่วยแก้ไข้ปัญหา และตรวจทานรายละเอียดต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนในคณะหุ่นละครเล็กโจหลุยส์และศิลปกรรมค่านายที่ให้การช่วยเหลือ ปรึกษา และให้การสนับสนุนในการทำงานศิลปนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอบคุณ พี่เสื่อ พี่นามี เทอร์โบ กุนซื่อ ไบไฟ่ ตูน เนย ภูมิ เอ ดาว บอม เจ ทาม หมูทอง นิก ปั่น มัย โออย่า พี่นิว ครูพีช และเพื่อนอีกหลาย ๆ คนในสาขาวิชาการถ่ายภาพที่คอยถามสารทุกข์สุกดิบ เสนอแนะมุมมองต่าง ๆ ทั้งภาพถ่ายและเนื้อหางาน พูดคุยแลกเปลี่ยนถึงปัญหาในการทำงานต่าง ๆ ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างไม่ขาด

งานชิ้นนี้จะขาดพวกท่านทุก ๆ ท่านไปไม่ได้ ถ้าขาดไปงานชิ้นนี้คงไม่ประสบความสำเร็จเสร็จสมบูรณ์ครบ 100%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญ (ต่อ).....	ง
สารบัญ (ต่อ).....	จ
สารบัญ (ต่อ).....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ช
สารบัญภาพประกอบ (ต่อ).....	ซ
สารบัญภาพประกอบ (ต่อ).....	ฌ
สารบัญภาพประกอบ (ต่อ).....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 แนวความคิด.....	1
1.4 ประเด็นในการศึกษา.....	2
1.5 แหล่งข้อมูลของโครงการ.....	2
1.6 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. ข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	4
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหุ่นไทย.....	4

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1.1 ประเภทของหุ่นไทย.....	5
2.1.2 การบังคับหุ่นให้เคลื่อนไหว.....	7
2.1.3 ละครหุ่นไทย.....	8
2.1.4 ประวัติหุ่นละครเล็ก.....	9
2.1.5 วัตถุประสงค์ของหุ่นละครเล็ก.....	13
2.1.6 ลักษณะของหุ่นละครเล็ก.....	13
2.1.7 การพัฒนารูปแบบการเชิด และเครื่องแต่งกายของผู้เชิดหุ่นละครเล็ก.....	17
2.1.8 ลักษณะสำคัญของการเชิดหุ่นละครเล็ก.....	20
2.1.9 ขั้นตอนการทำหุ่นละครเล็ก.....	22
2.1.10 ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของหุ่น.....	23
2.1.11 วัสดุที่ใช้ทำเครื่องแต่งกาย.....	25
2.1.12 เครื่องแต่งกาย.....	27
2.1.13 เครื่องดนตรีและเพลงหน้าพาทย์.....	32
2.2 การถ่ายภาพเชิงสารคดี (Documentary Photography).....	40
2.3 รูปแบบการถ่ายภาพสารคดี.....	43
2.3.1 ภาพเดี่ยว (The single picture).....	43
2.3.2 ภาพกลุ่ม (Group Picture).....	43
2.3.3 ภาพชุด (Series Picture).....	44
2.3.4 ภาพอันดับตามกัน (Sequence Picture).....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4 บทวิเคราะห์และตัวอย่างงานช่างภาพ.....	45
2.4.1 Lucia Eggenhoffer.....	45
2.4.2 Cedric Arnold.....	52
3. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	59
3.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนการถ่ายทำ.....	59
3.2 ข้อมูลบุคคล.....	59
3.2.1 บทสัมภาษณ์หุ่นละครเล็กคณะโจหลุยส์.....	60
3.2.2 บทสัมภาษณ์หุ่นละครเล็กคณะลิปธรรมคำนาย.....	62
3.3 ตารางการทำงาน.....	64
3.4 ขั้นตอนการถ่ายทำ.....	64
3.5 ผลการลงพื้นที่การถ่ายภาพ.....	65
3.5.1 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 1.....	65
3.5.2 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 2.....	66
3.5.3 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 3.....	67
3.5.4 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 4.....	68
3.5.5 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 5.....	69
3.5.6 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 6.....	70
3.5.7 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 7.....	71
3.6 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ.....	72
4. ผลงาน.....	74
4.1 ภาพที่ผ่านกระบวนการตกแต่งเรียบร้อยแล้วทั้ง 19 ภาพ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 สรุปผลการทำงาน.....	94
5.2 ปัญหาในการทำงานและการแก้ไข.....	94
5.2.1 ปัญหาการจัดการงาน.....	94
5.2.2 ปัญหาการจัดการเวลา.....	95
5.3 ผลที่ได้รับจากการทำงาน.....	95
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ประวัติผู้จัดทำ.....	98

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 ครูแกร ศัพทพนิช.....	9
2.2 ครูสาคร ยิ่งเขียวสด.....	11
2.3 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 1.....	14
2.4 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 2.....	15
2.5 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 3.....	16
2.6 การเชิดและการแสดง 1.....	17
2.7 การเชิดและการแสดง 2.....	19
2.8 ลักษณะสำคัญของการเชิดหุ่นละครเล็ก.....	21
2.9 ขั้นตอนการทำหุ่นละครเล็ก.....	22
2.10 ชิ้นส่วนของหุ่น.....	23
2.11 โครงหุ่น.....	24
2.12 การทำหน้าหุ่น.....	24
2.13 สีตกแต่งหน้าหุ่น.....	25
2.14 การปักลายเสื้อผ้าหุ่น.....	25
2.15 ตัวหุ่นสำเร็จ.....	26
2.16 เครื่องแต่งกายตัวพระ.....	27
2.17 เครื่องแต่งกายตัวนาง.....	28
2.18 เครื่องแต่งกายตัวยักษ์.....	29
2.19 เครื่องแต่งกายตัวลิง.....	30
2.20 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องห้า.....	32
2.21 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องคู่.....	33
2.22 เครื่องดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่.....	35

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.23 Lucia Eggenhoffer.....	45
2.24 Magic World of Puppeteers 1.....	47
2.25 Magic World of Puppeteers 2.....	47
2.26 Magic World of Puppeteers 3.....	47
2.27 Magic World of Puppeteers 4.....	47
2.28 Magic World of Puppeteers 5.....	47
2.29 Magic World of Puppeteers 6.....	47
2.30 Magic World of Puppeteers 7.....	48
2.31 Magic World of Puppeteers 8.....	48
2.32 Magic World of Puppeteers 9.....	48
2.33 Magic World of Puppeteers 10.....	48
2.34 Magic World of Puppeteers 11.....	48
2.35 Magic World of Puppeteers 12.....	48
2.36 In Da Stroj 1.....	50
2.37 In Da Stroj 2.....	50
2.38 In Da Stroj 3.....	50
2.39 In Da Stroj 4.....	50
2.40 Cedric Arnold.....	52
2.41 Boxing Feature 1.....	54
2.42 Boxing Feature 2.....	54
2.43 Boxing Feature 3.....	55
2.44 Boxing Feature 4.....	55

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.45 Boxing Feature 5.....	56
2.46 Boxing Feature 6.....	56
3.1 สุรินทร์ ยังเขียวสด (แกะ).....	60
3.2 ณัฐจักร ยังเขียวสด (ตุน)).....	61
3.3 ไมตรี ปรามครัตนศิลา (บิลลี่)).....	61
3.4 นภดล หงส์สีสกุล (จิว).....	62
3.5 ชีระพันธ์ คำไล่ (ปอ).....	63
3.6 ลงพื้นที่ครั้งที่ 1.....	65
3.7 ลงพื้นที่ครั้งที่ 2.....	66
3.8 ลงพื้นที่ครั้งที่ 3.....	67
3.9 ลงพื้นที่ครั้งที่ 4.....	68
3.10 ลงพื้นที่ครั้งที่ 5.....	69
3.11 ลงพื้นที่ครั้งที่ 6.....	70
3.12 ลงพื้นที่ครั้งที่ 7.....	71
3.13 ภาพต้นฉบับ.....	72
3.14 ภาพที่ได้รับการปรับแต่ง.....	73
3.15 ภาพเปรียบเทียบ.....	73
ผลงานจริงภาพที่ 1.....	74
ผลงานจริงภาพที่ 2.....	75
ผลงานจริงภาพที่ 3.....	76
ผลงานจริงภาพที่ 4.....	77
ผลงานจริงภาพที่ 5.....	78
ผลงานจริงภาพที่ 6.....	79

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
ผลงานจริงภาพที่ 7.....	80
ผลงานจริงภาพที่ 8.....	81
ผลงานจริงภาพที่ 9.....	82
ผลงานจริงภาพที่ 10.....	83
ผลงานจริงภาพที่ 11.....	84
ผลงานจริงภาพที่ 12.....	85
ผลงานจริงภาพที่ 13.....	86
ผลงานจริงภาพที่ 14.....	87
ผลงานจริงภาพที่ 15.....	88
8ผลงานจริงภาพที่ 16.....	89
ผลงานจริงภาพที่ 17.....	90
ผลงานจริงภาพที่ 18.....	91
ผลงานจริงภาพที่ 19.....	92
ผลงานจริงภาพที่ 20.....	93

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบและหลงใหลวรรณคดีไทยเรื่องหนึ่งคือ “รามเกียรติ์” รามเกียรติ์เป็นวรรณคดีไทยที่มีเนื้อเรื่องและสำนวนกลอนที่มีความไพเราะ มีคติสอนและแง่คิดในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นอันมาก และตัวละครนั้นมีลักษณะนิสัย รูปร่างที่แตกต่างกันออกไป และตัวที่ข้าพเจ้าชอบนั้นคือหนุมาน หนุมานเป็นลิงเผือกรูปร่าง มีพลังวิเศษสามารถเหาะเหินเดินบนอากาศ และไม่มีวันตาย พอข้าพเจ้าโตขึ้นจึงได้รู้จักกับการแสดงหุ่นละครเล็ก หุ่นละครเล็กนั้นมีตัวละครเหมือนดังเรื่องราวในรามเกียรติ์ ที่สามารถจับต้องได้และเป็นการแสดงศิลปะไทยที่มีอายุเก่าแก่ สิ่งนี้คือจุดเริ่มต้นที่ทำให้ข้าพเจ้าสนใจ และอยากศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหุ่นละครเล็ก

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อศึกษาการถ่ายภาพสารคดีโดยการใช้ภาพเล่าเรื่อง

1.2.2 เพื่อศึกษารูปแบบของละครหุ่น

1.2.3 เพื่อศึกษาประวัติของหุ่นละครเล็ก

1.2.4 เพื่อศึกษาการจัดองค์ประกอบภาพ

1.3 แนวความคิด

ถ่ายทอดเรื่องราวการฝึกซ้อม จิตวิญญาณ ความรักและความสำเร็จที่พวกเขาตั้งใจทุ่มเทให้กับการแสดงหุ่นละครเล็กให้ผู้คนได้มองเห็นเสน่ห์และความมุ่งมั่นของศิลปะการแสดงที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ไว้

1.4 ประเด็นในการศึกษา

- 1.4.1 ศึกษาขั้นตอนและกระบวนการทำงานทั้งหมดตั้งแต่ศึกษาหาข้อมูลไปจนถึงภาพที่ออกมา
- 1.4.2 ศึกษาข้อมูลและการทำงานของช่างภาพที่ถ่ายสารคดี
- 1.4.3 ศึกษาประวัติเรื่องราวความเป็นมาของหุ่นละครเล็ก

1.5 แหล่งข้อมูลของโครงการ

- 1.5.1 ข้อมูลโดยตรงจากการสัมภาษณ์
- 1.5.2 เว็บไซต์ www.puppet-nuysang.blogspot.com
- 1.5.3 เว็บไซต์ <https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrlak/kaneid-hun-lakhr-lek>
- 1.5.4 เว็บไซต์ <https://www.baanmaha.com/community/threads/22155>
- 1.5.5 เว็บไซต์ http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/news/8455

1.6 ขอบเขตของโครงการ

- 1.6.1 ภาพถ่ายสารคดีจำนวน 19 ภาพ ขนาดภาพ 12x16 นิ้ว
- 1.6.2 กล้อง NIKON D5100
- 1.6.3 กล้อง NIKON D810
- 1.6.4 เลนส์ NIKON 24-120 mm F 4, NIKON 50 mm F 1.8
- 1.6.5 Flash NIKON Speedlight SB-5000

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการทำงานทั้งหมดตั้งแต่ศึกษาหาข้อมูล ไปจนถึงภาพที่ออกมา
- 1.7.2 เข้าใจระบบวิธีการถ่ายภาพสารคดีและนำไปประยุกต์ใช้กับประสบการณ์ในการประกอบอาชีพจริงในอนาคต
- 1.7.3 ศึกษาข้อมูลของช่างภาพอย่างละเอียดและเข้าใจในผลงานมากยิ่งขึ้น
- 1.7.4 ได้ฝึกความมานะ อดทน และเป็นคนที่มีระเบียบวินัยต่อตัวเอง
- 1.7.5 ได้เรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของหุ่นละครเล็ก

บทที่ 2

ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหุ่นไทย

หุ่นไทย คือ รูปแบบจำลอง ทำคล้ายของจริง ประดิษฐ์ด้วยวิธีปั้น หรือแกะสลัก ใช้ในการเล่น มหรสพ เคลื่อนไหวด้วยการปักหรือเชิด บังคับให้เคลื่อนไหวเพื่อแสดงเป็นเรื่องราว การนำหุ่นมาแสดง ระยะเวลายังไม่สามารถเคลื่อนไหวได้มาก เป็นลักษณะหุ่นนิ่ง ต่อมาดัดแปลงแก้ไขจนสามารถเคลื่อนไหว เลียนแบบการเคลื่อนไหวของคนหรือสัตว์

ประวัติการสร้างหุ่นมีหลักฐานว่ามีตั้งแต่สมัยสุโขทัย แต่ไม่เรียกว่า "หุ่น" เรียกว่า "กทำยন্ত্র" คำว่า "หุ่น" มาปรากฏในสมัยอยุธยาตอนต้น ช่างที่ทำหุ่น เรียกว่า "ช่างหุ่น" เป็นช่างหนึ่งในช่างสิบหมู่ และมีหลักฐานการเชิดหุ่นในสมัยอยุธยาตอนกลางแต่ยังไม่มีเสียง การเคลื่อนไหวไม่แน่นอน มาเริ่มแพร่หลาย ชักหุ่นเชิดในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ราวรัชกาลที่ 1 จนถึงรัชกาลที่ 7 การสร้างตัวหุ่น นิยมสร้างโดยจำลองจากตัวละครในวรรณคดี หรือจำลองจากตัวขนในเรื่องราวเกียรติ์ เลียนแบบตั้งแต่เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ตลอดจนลีลาท่ารำ

สมัยอยุธยา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดที่กล่าวถึงการเล่นหุ่นในประเทศไทย คือ จดหมายเหตุของบาทหลวงตาซาร์ด ราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเดินทางมา กรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 2228 และจดหมายเหตุของลาลูแบร์ อัครราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่ง ประเทศฝรั่งเศส เดินทางมากรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 2230 ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์ มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยาจดหมายเหตุทั้งสองฉบับได้บันทึกถึงการเล่นหุ่น เอกสารดังกล่าวทำให้ สันนิษฐานได้ว่าการเล่นหุ่นอาจเกิดก่อนสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและได้มีการแสดงเรื่อยมา แต่จะเป็นรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใดไม่มีหลักฐานยืนยัน จึงอาจสรุปได้ว่ามีการแสดงหุ่นตั้งแต่บัด นั้นเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลาประมาณ 300 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรัชสมัยพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี หลักฐานการเล่นหุ่นในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ปรากฏอยู่ในหมายรับสั่งหลายฉบับ เช่น พ.ศ. 2319 พระราชพิธีพระราชทานพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระพันปีหลวง กรมหลวงพิทักษเทพามาต (พระมารดา) ณ วัดบางยี่เรือนอก ให้มีการแสดงโขน จี๊ว หนักกลางวันและหุ่นพระราชพิธีอัญเชิญพระแก้วมรกตจากนครเวียงจันทน์ ประเทศลาว มาประดิษฐานในพระราชวังกรุงธนบุรี เมื่อ พ.ศ. 2322 มีการมหรสพสมโภชพระแก้วมรกตโดยมีการเล่นมหรสพต่าง ๆ รวมถึงการแสดงหุ่นด้วย

2.1.1 ประเภทของหุ่นไทย

การแสดงอย่างหนึ่งของไทย ซึ่งมีมาแต่โบราณนั้น มีมหรสพอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ คือ หุ่น ประกอบด้วย "หุ่นใหญ่" และ "หุ่นกระบอก" ซึ่งเป็นการแสดงที่ใช้หุ่นแทนคน โดยคนที่เชิดหุ่นจะเป็นผู้สร้างสรรค์ความมีชีวิตชีวาให้กับหุ่น เพราะการแสดงนั้นใช้เรื่องที่แสดงเช่นเดียวกับละครหรือโขนนั่นเอง

หุ่นรุ่นแรก ๆ เรียกกันว่า "หุ่นหลวง" เพราะมีขนาดใหญ่ ต่อมามีการประดิษฐ์หุ่นอีกแบบหนึ่ง เล็กกว่าเดิม จึงเรียกของเดิมว่า "หุ่นใหญ่" และเรียกหุ่นที่ประดิษฐ์ใหม่ว่า "หุ่นเล็ก" ซึ่งต่อมาก็มีการประดิษฐ์หุ่นกระบอก และหุ่นละครเล็กขึ้นอีกด้วย

1. หุ่นหลวง หุ่นรุ่นเก่าเรียกกันตามขนาดว่า "หุ่นใหญ่" ซึ่งเป็นชื่อภายหลังที่เกิดหุ่นขนาดเล็ก ที่เรียกว่า "หุ่นหลวง" เพราะเป็นของเจ้านายหรือในวังหลวง หุ่นหลวงมีขนาดสูงราว 1 เมตร มีลำตัว แขนขา และแต่งตัวเช่นเดียวกับละคร ภายในตัวหุ่นทำสายโยงติดกับอวัยวะของตัวหุ่น และปล่อยเชือกลงมา รวมกันที่แกนไม้ส่วนล่าง เพื่อใช้ดึงบังคับให้เคลื่อนไหวได้แม้กระทั่งลูกตา หุ่นรุ่นเก่าสุดมีปรากฏหลักฐานว่า อยู่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย นอกจากนั้นยังเล่ากันสืบต่อมาว่า ทรงฝากผีพระหัตถ์การทำหน้าหุ่นหลวงไว้คู่หนึ่ง เรียกกันว่า "พระยารักน้อย พระยารักใหญ่"

หุ่นหลวงนั้นแสดงเรื่องต่าง ๆ เช่นเดียวกับละครในที่ให้นางในเป็นผู้แสดงทั้งตัวพระตัวนาง มีเรื่องรามเกียรติ์ เรื่องอุณรุท เป็นต้น สีสากการแสดงก็ไม่แตกต่างจากละคร ในการเล่นหุ่นมีการขับร้องและการบรรเลงดนตรีประกอบ คือ มิวังปีพาทย์อันประกอบด้วยระนาด ฆ้องวง เปิงมาง กลองใหญ่ กลองกลาง กลองเล็ก ฉิ่ง ฉาบ ตะโพน บางแห่งมิวังปีพาทย์ถึง 2 วง คนเจรจา 4 คน หรือ 5 คน ต่างคนต่างฟังต่างดูกัน จึงเข้าใจเรื่องราวและชักหุ่นออกท่าทางพร้อมการเจรจาไปด้วยกันได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หุ่นเล็ก เป็นหุ่นซึ่งประดิษฐ์ใหม่โดย กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประดิษฐ์ขึ้น 2 ชนิด คือ หุ่นไทย กับ หุ่นจีน ขนาดของตัวหุ่นสูง 1 ฟุต ซึ่งเล็กกว่าหุ่นหลวงมาก แต่มีความประณีตงดงามเช่นกัน

หุ่นจีน เป็นตัวละครของเรื่องชวยงัก และเคยเล่นเรื่องหลวงจีนเจ้าชู้ มีลักษณะเป็นหุ่นมือ โดยมีลำคอใหญ่ เพื่อให้สามารถสอดนิ้วเข้าไปภายในได้ หน้าหุ่นเขียนสีต่าง ๆ ตามลักษณะของหน้าจั่ว ครั้งที่สร้างหุ่นจีนนี้ขึ้น คงจะมีจำนวนมาก เพราะจะต้องใช้เป็นตัวละครต่าง ๆ พร้อมทั้งพวกพลทหารด้วย แต่ในปัจจุบันเหลืออยู่เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น คือ 137 ตัว ยังรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และคงเคยเล่นมาหลายเรื่อง รวมทั้งเรื่องสามก๊กด้วย สำหรับเรื่องหลวงจีนเจ้าชู้ กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญทรงพระราชนิพนธ์บทด้วยพระองค์เองเป็นภาษาไทย

หุ่นไทย มีขนาดเท่าหุ่นจีน แต่แต่งเครื่องแบบไทย โดยมากเป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ทั้งหมด ลักษณะของหุ่น เป็นสายใยชักได้ จึงมีทั้งศีรษะ แขน ขา สมบูรณ์ทุกอย่าง สายใยจะโยงไปตามอวัยวะต่าง ๆ และมีก้านไม้อยู่ตรงกันของตัวหุ่นเพื่อใช้มือถือเชิด และยังมีถ่วงกลมก้านไม้สั้นไว้พร้อมทั้งสายใยด้วย หุ่นไทยเท่าที่จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพียง 53 ตัว โรงหุ่นก็จะคล้ายโรงหุ่นใหญ่ มีวงปี่พาทย์ประกอบ

3. หุ่นกระบอก มีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยหม่อมราชวงศ์เกาะพยัคฆเสนา มีประวัติกล่าวไว้ว่า ได้แนวความคิดมาจากหุ่นของช่างแกะชื่อ เหน่ง ซึ่งทำเล่นอยู่ก่อนที่เมืองอุดรดิตถ์ และนายเหน่งก็ลอกแบบมาจากหุ่นไหหลำ แต่ประดิษฐ์ใหม่ให้เป็นแบบไทย กระบวนร้องในการเชิดหุ่นใช้ทำนอง สังขารากการเล่นหุ่นกระบอก ก็คล้ายละคร แต่ใช้หุ่นแทนคนจริง ผู้เชิดหุ่นจะต้องรู้วิธีบังคับตัวหุ่น โดยมีมือหนึ่งจับกระบอกไม้ไผ่ อีกมือหนึ่งจับไม้ที่ตรึงไว้กับข้อมือหุ่น เรียกว่า "ไม้ตะเกียบ" เวลาเชิด ผู้เชิดมักจะขยับตัวตามจังหวะดนตรีไปด้วย พร้อมกันนั้นก็บังคับหุ่นให้อ่อนไหวกล่อมตัวตามไปด้วย การทำท่าอ่อนช้อยเลียนแบบละครอย่างแนบเนียน ย่อมเกิดจากความสามารถของคนเชิดหุ่น ไม่ว่าจะกล่อมตัว กระทบตัว เชิดย้อนมือ โยกตัว และรำเพลง หุ่นกระบอกจะมีผ้าคลุมตัวลงมาจากช่วงไหล่ ยาวเลยปลายไม้กระบอกด้านล่าง ผู้เชิดหุ่นจึงสามารถซ่อนมือไว้ภายในได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การร้องและเจรจา ผู้ขีดหุ่นที่เป็นสตรีมักจะร้องและเจรจาด้วย นอกจากตัวตลกหรือตัวอื่น ๆ มักใช้ผู้ชาย แต่การขบร้องดำเนินเรื่องแล้วจะใช้เสียงผู้หญิงทั้งหมด พร้อมกันนั้นลูกคู่ก็จะรับกันให้เสียงแน่นและเป็นช่วง ๆ

4. หุ่นละครเล็ก หรือเรียกว่า ละครเล็ก มีขนาดเล็กกว่าหุ่นหลวง เดิมเป็นของครูแกร ศัพทวนิช คณะหนึ่ง กับของนายเปี้ยก ประเสริฐกุล อีกคณะหนึ่ง

หุ่นละครเล็กของครูแกร มีมาตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 2465 นิยมเล่นเรื่องพระอภัยมณีและเรื่องอื่น ๆ บ้าง ปัจจุบันเหลืออยู่เพียง 30 กว่าตัว และได้รับการรักษาไว้ที่เมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้คนขีด 3 คน เพราะใช้ส่วนขาเคลื่อนไหวด้วย แสดงทั้งตัว โดยใช้ขาประกอบการรำรำด้วย จึงต้องมีกลไกส่ายโยมาก ทำให้สามารถขยับคอ นิ้วมือ และยกขาได้ แต่ก็ไม่แน่นอนและซับซ้อนเท่าหุ่นหลวง

หุ่นละครเล็กของนายเปี้ยก เริ่มเล่นเมื่อ พ.ศ. 2457 เดิมนายเปี้ยกมีโรงหุ่นกระบอกก่อน ต่อมาอีก 15 ปี จึงได้คิดสร้างหุ่นละครเล็กขึ้น โดยอาศัยแบบอย่างของหุ่นกระบอก แต่ว่าตัวใหญ่กว่าหุ่นกระบอก จะมีแต่ลำตัว ศีรษะ แขน มือเท่านั้น ไม่มีขา ใช้คนขีดคนเดียวและมีวิธีการขีดเช่นเดียวกับหุ่นกระบอก

2.1.2 การบังคับหุ่นให้เคลื่อนไหว

1. วิธีบังคับจากสายโยง วิธีนี้คนบังคับจะอยู่เหนือโรง และหุ่นที่บังคับด้วยสายโยงมักเป็นหุ่นที่มีรูปร่างหน้าตาเหมือนคนจริงแต่มีขนาดเล็ก โรงแสดงหุ่นก็จำลองให้มีขนาดเล็กสัมพันธ์กับขนาดของหุ่น สายโยงที่บังคับจะผูกติดกับอวัยวะต่าง ๆ ของหุ่น ห้อยลงมา
2. วิธีบังคับด้วยมือ วิธีนี้จะสร้างตัวหุ่นให้ภายในกลวง ให้มือล้วงเข้าไปในหุ่นได้ และบังคับให้เคลื่อนไหวด้วยการเคลื่อนไหวของมือที่สอดเข้าไปในตัวหุ่น
3. วิธีบังคับด้วยก้านไม้และสายโยง หุ่นประเภทนี้จะมีลักษณะคล้ายประเภทแรก ต่างกันที่กลไกบังคับตัวหุ่น คือมีก้านไม้เสียบติดตัวเป็นแกนและมีสายโยงติดกับอวัยวะต่าง ๆ เพื่อบังคับให้เคลื่อนไหว

4. วิธีบังคับด้วยก้านไม้และใช้เงาคำผสม ตัวหุ่นจะต่างจากหุ่นชนิดอื่นตรงที่ไม่มีความกลม มีลักษณะแบน ทำด้วยแผ่นหนัง แผ่นกระดาษ หรือแผ่นกระดาษ เราเรียกหุ่นชนิดนี้ว่า "หุ่นหนัง" มีลวดลายฉลุอยู่บนตัวหุ่น การบังคับใช้ก้านไม้ติดตรงกับตัวหุ่น คนเชิดจะชูตัวหุ่นไว้เหนือหัว เดินพร้อมกับเชิดไปตามดนตรีและบทขับร้อง ในการแสดงต้องมีจอผ้าขาว ให้แสงสว่างอยู่เบื้องหลัง ให้เกิดเงาของหุ่นปรากฏบนจอ

2.1.3 ละครหุ่นไทย การแสดงละครหุ่นของไทยมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น และได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงมาตลอด แบ่งได้เป็น 4 ประเภท

1. หุ่นหลวง เป็นการแสดงละครหุ่นของไทยประเภทหนึ่ง ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และเลิกเล่นเมื่อปลายรัชกาลที่ 5 ลักษณะของหุ่นหลวงมีความสูงประมาณ 1 เมตร เครื่องแต่งกายของหุ่นหลวงคล้ายกับเครื่องแต่งกายของโขนหรือละคร การเชิดหุ่นหลวงยืนเชิดด้วยคนคนเดียว

2. หุ่นกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ เป็นหุ่นที่กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ กรมพระราชวังสถานมงคล ในสมัยรัชกาลที่ 5 สร้างขึ้น มี 2 ชนิด คือ หุ่นจีนและหุ่นไทย หุ่นทั้งสองชนิดเป็นหุ่นขนาดเล็กสูงประมาณ 1 ฟุต

2.1 หุ่นจีน มีลักษณะเป็นหุ่นมือตระกูลฮอกเกี้ยนเครื่องแต่งกายของหุ่นเลียนแบบเครื่องแต่งกายของจิว แต่เป็นถุงผ้าสำหรับคลุมมือ มีขาและเท้า ใช้นิ้วเชิดบังคับให้เคลื่อนไหว

2.2 หุ่นไทย มีลักษณะผสมระหว่างหุ่นจีนและหุ่นหลวง คือ มีขนาดเท่าหุ่นจีน แต่ใช้เครื่องแต่งกายและกลไกบังคับแบบหุ่นหลวง

3. หุ่นกระบอก เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดย ม.ร.ว. เภาะ ได้ประดิษฐ์ขึ้นมาเลียนแบบหุ่นของนายแห่งที่อยู่หัวเมืองเหนือ แล้วตั้งคณะหุ่นกระบอกเพื่อออกเล่นทั่วไปจนได้รับความนิยม ลักษณะของหุ่นประกอบด้วยไม้กระบอกยาวประมาณ 9 นิ้ว หัวหุ่นทุกหัวจะต้องมีแกนไม้ต่อจากคอหุ่นลงมาสำหรับเสียบกับไม้กระบอกซึ่งเป็นลำตัวของหุ่น เครื่องแต่งกายของหุ่นคล้ายกับโขนและละคร

4. หุ่นละครเล็ก เป็นการแสดงละครหุ่นที่เกิดขึ้นหลังหุ่นกระบอกลักษณะของหุ่นมีความสูงประมาณ 1 เมตร มีลำตัวแบนขา และแต่งตัวเหมือนละครจริง การเชิดหุ่นในลักษณะเดียวกับหุ่นกระบอก ใช้ผู้เชิดเพียงคนเดียว

(<http://www.truelookpanya.com/learning/detail/2466,2018>)

2.1.4 ประวัติหุ่นละครเล็ก

หุ่นละครเล็ก ถือกำเนิดในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยครูแกร ศัพทวนิช เป็นผู้ให้กำเนิด

ภาพที่ 2.1 ครูแกร ศัพทวนิช

ที่มา : <https://www.baanmaha.com/community/threads/22155>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561.

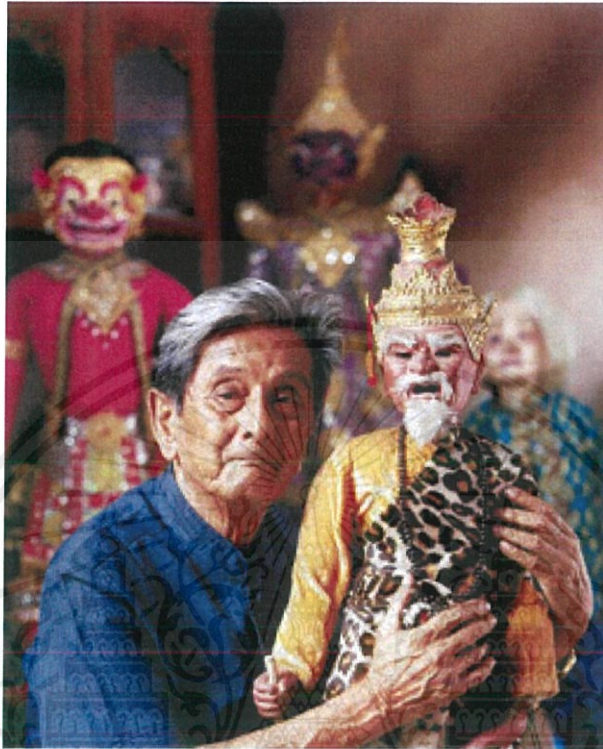
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูแกร ศัพท์วนิช เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2390 ในสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อยังเล็กได้เริ่มฝึกหัดวิชานาฏศิลป์ โขน ละคร อยู่กับคณะละครของพระยาเพชรภูงา ตั้งแต่อายุ 9 ปี เบื้องต้นหัดเป็นตัวนางกับพ่อครูสัน (สมัยนั้นละครเป็นผู้ชายล้วน) ภายหลังจึงหัดเป็นตัวละครนายโรง และหัดเป็นตัวเงาะกับพ่อครูพ่วง ในคณะละครของพระยาบำเรอศักดิ์ (ดิศ) ซึ่งเป็นเจ้าคุณตาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

พล่วงปี พ.ศ. 2410 ครูแกรมีอายุได้ 20 ปี จึงจัดตั้งคณะละครของตนออกแสดงตามทีต่าง ๆ จนมีชื่อเสียง ครั้นถึง พ.ศ. 2444 จึงได้คิดสร้างหุ่นรูปร่างอย่างคน แต่งตัวเป็นละครชั้นชุดหนึ่ง และได้นำมาแสดงให้เจ้านายในวังวัดศทอดพระเนตร ต่อมาพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงไชยศรีสุรเดช ได้ทรงตั้งนามให้ว่า “ละครเล็ก” บ้างก็ว่าบรรดาเจ้านายที่ทอดพระเนตร ทรงเรียกว่า “ละครเล็ก”

ครูแกรมีภรรยาชื่อนางปลั่งและมีบุตรชายด้วยกันชื่อนายทองอยู่ ซึ่งนายทองอยู่นี้ได้สมรสกับนางหยิบ และภายหลังได้เป็นผู้ดูแลคณะหุ่นละครเล็กแทนครูแกรผู้เป็นบิดา ครูแกรถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ 2472 เมื่ออายุได้ 82 ปี และได้บำเพ็ญกิจศพที่วัดสระเกศวรวิหาร เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ 2473

(หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายสาคร ยังเขียวสด,2550)

ภาพที่ 2.2 ครูสาคร ยังเชียวสด

ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

ครูสาคร ยังเชียวสด เกิด เมื่อวันจันทร์ เดือนสาม ปีจอ พ.ศ. 2464 ในเรือละคร ขณะที่บิดามารดาเดินทางไปแสดงละครเล็กของคณะครูแกร ศัพทวนิช ที่วัดปากคลองบางตะไคร้ (ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าเป็นที่ใด) จังหวัดนนทบุรี คุณย่าหลังภรรยาพ่อครูแกรตั้งชื่อให้ว่า " สาคร " เพราะขณะนั้นหุ่นละครเล็กพ่อครูแกรกำลังแสดงเรื่องพระอภัยมณีคุณย่าปลั่ง จึงนำชื่อ " สุดสาคร " ตัวละครในเรื่องพระอภัยมณีมาตั้งเป็นชื่อให้

ครูสาคร ยังเชียวสด มีชื่อเล่นเมื่อครั้งยังเด็ก ว่า " หลิว " แต่ครั้งโตขึ้นได้เข้าสู่วงการแสดง ได้เป็นเจ้าของคณะลิเก และชอบแสดงเป็นตัวตลกประจำคณะ จึงมีผู้เรียกชื่อเล่นเพี้ยนจากหลิวเป็น หลุยส์ และภายหลังมีผู้เติมสมญานามว่า โจ ให้อีก จึงกลายเป็น โจหลุยส์ ซึ่ง เป็นชื่อที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในวงการแสดง และปัจจุบันได้นำชื่อ โจหลุยส์ มาตั้งเป็นชื่อของโรงละครโดยใช้ชื่อว่า " โจหลุยส์เธียเตอร์ "

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูสาคร ยังเขียวสด มีบิดาชื่อ นายค้อย ยังเขียวสด มารดาชื่อนางเชื่อม ยังเขียวสด นายสาคร เรียนสำเร็จ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดประหาระบือธรรม สมรสกับนางสมศรี มีบุตรด้วยกัน 1 คน แต่เสียชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์ ต่อมาได้สมรสกับนางสมพงษ์ มีบุตรธิดาด้วยกัน 9 คน เป็นชาย 7 คน หญิง 2 คน

ครูสาคร ได้รับตัวหุ่นจากครอบครัวของ พ่อครูแกร ศัพทวนิช 30 ตัว จึงเป็นหุ่นละครเล็กเพียงแห่งเดียวที่เหลืออยู่ในประเทศไทย เพราะได้สูญหายไปกว่า 50 ปีแล้ว จัดแสดงหุ่นละครเล็กในเทศกาลเที่ยวเมืองไทยปี พ.ศ. 2528 โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสนับสนุน ได้ทำพิธีบูชาพ่อครูแกร ขออนุญาตจัดทำหุ่นเพิ่มเติม ได้แสดง ณ สวนอัมพรหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อปี พ.ศ. 2530

ครูสาคร ตั้งชื่อคณะว่า "หุ่นละครเล็กคณะสาครนาฏศิลป์ละครเล็กหลานครูแกร" เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมมาก เพราะมีลักษณะพิเศษที่ตัวหุ่นเคลื่อนไหวได้ทุกส่วนคล้ายคนจริง เครื่องแต่งกายก็สวยงามแบบโขนละครจริง ศิลปะการเชิดก็แตกต่างจากการเชิดหุ่นกระบอกที่คุ้นเคย ยังมีการพัฒนาให้หุ่นทำได้ทุกตัว มีรูปทรงสัดส่วนสวยงาม เพิ่มเครื่องประดับมากขึ้น มีความประณีตในการแสดงมากขึ้น ทำให้หุ่นมีท่าทาง การเจรจาเหมือนคนจริง มีการเชิดหน้าโรง ให้เห็นลีลาท่าเต้นของผู้เล่นหุ่นทั้งสามคน มีการสาธิตวิธีการเชิดก่อนการแสดง อีกทั้งครูโจหุลย์ยังได้ดัดแปลงให้แสดงเรื่องราวเกียรติโดยสมบูรณ์ มีตัวละครที่สวยงามตามเรื่อง ทำให้การแสดงหุ่นละครแบบดั้งเดิมที่เคยจัดแสดง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องพระอภัยมณี ยิ่งทำให้ศิลปะการแสดงหุ่นละครเล็กโดดเด่นมีความสำคัญเต็มรูปแบบสมบูรณ์ จนได้รับการเชิดชูจากสถาบันต่าง ๆ ได้เป็นตัวแทนประเทศไทยไปเผยแพร่ศิลปะการแสดงหุ่นละครเล็กในประเทศต่าง ๆ

ครูโจหุลย์ คือผู้ฟื้นฟูศิลปะการแสดง หุ่นละครเล็ก สืบทอดมรดกของชาติ ท่านจึงได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ละครเล็ก) ประจำปีพุทธศักราช 2539

หุ่นละครเล็กโจหุลย์ ได้ชื่อว่าเป็นหุ่นละครเล็กเพียงแห่งเดียวที่เหลืออยู่ในเมืองไทย ได้เปิดโรงละครขึ้นที่จังหวัดนนทบุรีเมื่อปี พ.ศ. 2542 สร้างหุ่นขึ้นมาอย่างมีศิลปะล้ำค่า ต่อมาบ้านถูกไฟไหม้ หุ่นละครที่มีอยู่ 50 ตัว ถูกเผาเกลี้ยง ปีพ.ศ. 2544 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ใจบุญทั้งในและนอกประเทศ อุปถัมภ์การสร้างหุ่นละครเล็กขึ้นใหม่สามารถเปิดการแสดงได้ที่สวนลุมพินีไนต์บাজার รวมทั้งจัดนิทรรศการว่าด้วยประวัติความเป็นมา การประดิษฐ์หุ่นละครตามเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ที่ได้มาจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รามาณะของอินเดีย

ครูสาคร ยังเขียวสด เสียชีวิตเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ด้วยอาการน้ำท่วมปอด สิริรวมอายุได้ 83 ปี

(<https://guru.sanook.com/3958/>,2018)

2.1.5 วัตถุประสงค์ของหุ่นละครเล็ก

เพื่อรำลึกถึงพระคุณครูและเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปะแขนงนี้ หุ่นพ่อครูแกรที่เก็บรักษาไว้ที่เมืองโบราณขณะนี้ มีลักษณะเป็นหุ่นที่มีหัว แขน มือ เท้าแบบหุ่นหลวงหรือหุ่นใหญ่ สูงประมาณ 1 เมตร สร้างด้วยไม้ ภายในกลวง โครงหุ่นท่อนบนทำจากกระดาษข่อย ท่อนล่างทำด้วยโครงลวด ประกอบกันด้วยกลไกที่สลับซับซ้อนต่อสายระโยงระยางสำหรับถึงบังคับให้ส่วนต่าง ๆ เคลื่อนไหวได้ ถ้าเป็นตัวเอกมีสายใยที่ข้อมือ ทำให้หักข้อมือและชี้นิ้วได้หากเป็นตัวตลกมือจะแข็ง

2.1.6 ลักษณะของหุ่นละครเล็ก

หุ่นละครเล็กมีรายละเอียดของวิธีการทำที่แตกต่างจากหุ่นกระบอก เพราะหุ่นกระบอกมีเพียงหัวกับมือ แต่หุ่นละครเล็กเป็นหุ่นทั้งตัวที่ประกอบด้วยส่วนหัว ส่วนลำตัวและแขนขา ส่วนประกอบทั้งหมดนี้คือ สิ่งที่สร้างให้หุ่นเคลื่อนไหวได้เหมือนคน หุ่นทุกตัวจะมีขนาดเท่ากับสัดส่วนของคน เพียงแต่ย่อขนาดลงมาให้เล็กลง เริ่มแรกจะนำดินเหนียวมาปั้นเป็นโครงและส่วนของศีรษะ ปั้นดินเป็นรูปหุ่นที่เราต้องการหุ่นรูปอะไร การขึ้นโครงจะคล้าย ๆ กัน แต่แบ่งเป็นตัวพระกับตัวนาง และถอดลักษณะของคนมาทั้งหมด หากเป็นตัวนางก็จะเอวบางร่างน้อย หากเป็นตัวพระลำตัวจะหนากว่า เมื่อปั้นเสร็จก็ใช้กระดาษปิดจากนั้นนำไปตากแดดให้แห้ง เมื่อตัวโครงแห้งจึงผ่าเอาดินด้านในออก ภายในตัวโครงจะยึดเชื่อมด้วยลวด ส่วนประกอบของแขนขาจะทำจากฝ้ายดุนและมีไม้เชื่อมอยู่ตามบริเวณข้อพับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถขยับได้คล้ายคนจริง ขึ้นส่วนของมือ และเท้าแกะจากไม้ทองหลาง ซึ่งมีน้ำหนักเบาและแกะง่ายพร้อมกับทาน้ำยากันปลวกกันมอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 1

ที่มา : <https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/laksana-khxng-hun-lakhr-lek>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561.

บริเวณลำตัวจะใช้สีพลาสติกทา เพื่อที่เวลาโดนน้ำจะได้ไม่ลอกหลุด บริเวณหน้าใช้ปูนปั้นที่มีส่วนผสมพิเศษ ซึ่งสามารถปั้นได้เหมือนดินน้ำมัน เมื่อปูนแห้งก็จะนำมาทาสีแต่งลงดินสอพอง แล้วขัดด้วยกระดาษทรายจนกว่าผิวจะเรียบเนียน และมีสีที่ใกล้เคียงกับผิวหน้าคน เมื่อมีใบหน้าที่เนียนแล้วก็เริ่มแต่งหน้าแต่งตา สีที่ใช้ในการแต่งหน้า เขียนคิ้ว วาดตา ทาปาก เป็นสีประเภทสีโปสเตอร์และสีฝุ่น ใช้พู่กันทาหลาย ๆ ชั้น แล้วขัดแต่งด้วยกระดาษทรายจนดูเหมือนจริง ลูกตาที่สดใสแวววาวนั้นใช้ตาแก้วที่ผ่านการขัดจนใส ส่วนของมือและขาที่เช่นกันต้องขัดจนเรียบเนียน เมื่อได้ตัวหุ่นที่งามเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ จึงนำหุ่นมาแต่งองค์ทรงเครื่องตามเรื่องราวที่จะนำเสนอว่าต้องใช้ตัวละครเป็นใครกันบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 2

ที่มา : <https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/laksna-khxng-hun-lakhr-lek>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

สำหรับวัสดุที่ใช้ทำเครื่องแต่งกายจะเหมือนกับเสื้อผ้าที่คนใช้จริง ทั้งผ้าเลื่อม ผ้าต่วน ดิ้นเงิน ดิ้นทอง ผ้ายก และผ้าถุงที่ทำจากผ้าตาด โดยหุ่นละครเล็กจะแต่งกายเหมือนโขน เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นเครื่องโขน ละครเล็กเป็นหุ่นที่มีแขน ขา มือ เท้าแบบหุ่นหลวง สูงประมาณ 1 เมตร ข้างในกลวงเป็นโพรง โครงหุ่นท่อนบนทำด้วยกระดาษช่อย ท่อนล่างทำด้วยโครงลวดวงไว้ 2 - 3 เส้น มีสายใยอยู่ในลำตัว ถ้าเป็นตัวเอกจะมีสายใยที่ข้อมือด้วย ทำให้หักข้อมือและขึ้นนิ้วได้ ส่วนตัวตลกมีมือแข็ง ๆ ขยับไม่ได้ หุ่นบางตัวโดยเฉพาะตัวนางที่ตกลง จะมีชิ้นไม้สี่เหลี่ยมเล็ก ๆ 2 ชิ้น อยู่ในตรงคอให้คนเชิดกอด เพื่อให้หุ่นยกคอได้แบบละครจริง ๆ ตัวพระไม่มีชิ้นไม้ที่วางนี้ ดังนั้นจึงได้แต่เหลียวคอซ้ายขวาตามธรรมดา ส่วนตัวตลกอ้าปากได้ ตัวหุ่นประเภทนี้ใช้ผ้ามุ้งแซมตรงคอเพื่อให้ยื่น ๆ จะได้อ้าปากหุบปากได้ หุ่นทุกตัวกลอกตาไม่ได้เพราะตาทำด้วยลูกแก้วแข็ง หัวโขนก็ถอดไม่ได้ แต่ตัวนางมีเสื้อสมุทรซึ่งขนาดใหญ่กว่าหุ่นทุกตัวถอดหัวได้ ละครเล็กแต่งกายแบบโขนละคร เสื้อผ้าปักด้วยลูกปัด และดินเลื่อม ประณีตพอสมควร เครื่องประดับมีครบครันแบบโขนละครจริง ๆ ส่วนกำไลทำด้วยรักปั้นเป็นวงแล้วปิดทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 ลักษณะหุ่นละครเล็ก 3

ที่มา : <https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/laksna-khxng-hun-lakhr-lek>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561.

หุ่นละครเล็กของครูแกรเท่าที่เหลืออยู่ขณะนี้ มีประมาณ 30 กว่าตัว และเก็บรักษาไว้ที่เมืองโบราณ จ.สมุทรปราการ หุ่นที่นายแกรสร้างมีเป็นจำนวนมาก เช่น เรื่องพระอภัยมณี นอกจากหุ่นตัวเอกแล้วยังมีหุ่น 12 ภาษาครบ และมีชื่อประจำตัวหุ่นด้วย หุ่นเหล่านี้ใช้สำหรับเล่นตอนศึกเก้าทัพที่อยู่ที่เมืองโบราณมีเจ้าจัน เจ้าพม่า เจ้าแขก เจ้าฝรั่ง ที่หายไปคงชำรุดและทิ้งน้ำไปบ้าง โดยเฉพาะหุ่นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์หลายตัวที่ชำรุดมากได้ทิ้งน้ำไป เพราะนายแกรสั่งไว้ก่อนตายว่าถ้าหุ่นตัวใดชำรุดจนซ่อมไม่ไหวก็ให้ทิ้งน้ำห้ามขายให้ใครเนื่องจากนายแกรห่วงหุ่นมาก นอกจากลูกหลานแล้วใครจะจับหุ่นดูไม่ได้เลย ตอนสร้างหุ่นก็ปิดประตูกลอนไม่ให้ใครเห็น และแข่งไว้ว่าหากใครจำแบบหุ่นไปสร้างก็ขอให้มันเป็นไปต่าง ๆ นานา นอกจากหุ่นที่เป็นตัวคนแล้วยังมีหุ่นเรือสำเภา ม้ามังกร นาค ปลา หอย เอาไว้เล่นตอนนางผีเสื้อสมุทรตามพระอภัยมณี

(<https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/laksna-khxng-hun-lakhr-lek,2018>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.7 การพัฒนารูปแบบการเชิด และเครื่องแต่งกายของผู้เชิดหุ่นละครเล็ก

ภาพที่ 2.6 การเชิดและการแสดง 1 ที่มา : <https://www.baanmaha.com/community/threads/22155>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561.

หุ่นละครเล็กของครูแกรตามคำบอกเล่าของครูสาครนั้น เล่าให้ฟังว่า จะเชิดอยู่แต่ภายในโรงเท่านั้น ด้านหน้าจะมีฉากกั้นสูงประมาณศีรษะคนเชิด ลักษณะการเชิด ต้องยกหุ่นสูงสุดแขน เพื่อให้ตัวหุ่นโผล่พ้นฉากกั้นนี้ แม้กระนั้นหากดูจากทางด้านหน้าก็จะเห็นหุ่นอยู่ประมาณครึ่งตัวเท่านั้น ช่วงขาของหุ่นจะมองไม่เห็นเพราะมีฉากกั้นบังอยู่ ดังนั้นผู้เชิดหุ่นจึงมักจะใช้ผู้เชิด หนึ่งคนบ้าง สองคนบ้าง ต่อหุ่นหนึ่งตัว เพราะขาหุ่นไม่ต้องเชิด ส่วนใหญ่หากเป็นตัวตลกจะใช้ผู้เชิดเพียงคนเดียว ตัวนางหรือตัวอื่น ๆ จะใช้ผู้เชิดสองคน หากเป็นตัวละครที่สำคัญจะใช้ผู้เชิดถึงสามคนเพื่อที่จะรำออกทำได้อย่างสวยงาม ผู้เชิดทั้งสามคนนี้จะจับตรงส่วนต่าง ๆ ของหุ่นเพื่อให้เคลื่อนไหวได้เหมือนคนจริง ในส่วนของผู้เชิดก็ไม่ได้แบ่งแยกตัวละครเป็นกลุ่มผู้ชาย และกลุ่มผู้หญิงดังเช่นปัจจุบัน ในสมัยของครูแกรผู้เชิดผู้หญิงเยอะกว่าผู้เชิดผู้ชายก็เชิดรวมกัน ดังเช่นนางหยิบผู้เป็นสะใภ้ของครูแกรนั้น ครูสาครเล่าว่าเชิดตัวยักษ์ได้ดีทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผู้เชิดก็ได้มีการแต่งตัวเป็นเครื่องแบบเหมือนปัจจุบัน ในสมัยนั้นผู้หญิงก็ใส่เสื้อคอกระเช้าบ้าง นุ่งผ้าถุงหรือโจงกระเบนบ้าง ผู้ชายถอดเสื้อบ้างก็มี เพราะไม่ได้ออกไปด้านนอก คงเชิดอยู่ภายในโรงหุ่นเท่านั้น

การเชิดหุ่นละครเล็กของครูสาคร มีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน แต่จะได้ยกตัวอย่างในเรื่องของการพัฒนารูปแบบการเชิดหุ่นละครเล็ก และรูปแบบเครื่องแต่งกายของผู้เชิดหุ่น ดังนี้

1. รูปแบบการเชิด จากที่เคยเชิดอยู่แต่ภายในโรงหุ่น ก็ได้พัฒนามาเป็นการเชิดหน้าโรง และใช้ผู้เชิดสามคนต่อหุ่นหนึ่งตัว แบ่งกลุ่มผู้เชิดแยกชาย หญิงอย่างชัดเจนมากขึ้น โดยตัวละครที่ต้องใช้ผู้ชายเชิดจะเป็น พระฤาษี ตัวพระ ตัวยักษ์ ตัวลิง และตัวละครอื่น ๆ ที่ต้องใช้พื้นฐานการแสดงทางด้านโขน ในส่วนของผู้หญิงจะเชิดหุ่น ตัวพระ ตัวนาง เป็นต้น บางครั้งหากเป็นการเชิดอยู่ภายในโรงหุ่น ไม่ได้ออกมาด้านนอกอาจมีการใช้ผู้เชิดทั้งชาย และหญิงช่วยเชิดหุ่นตัวเดียวกันบ้างก็มี แต่จะเป็นเฉพาะในการแสดงฉากที่ต้องใช้ตัวละครมาก และผู้เชิดไม่พอเท่านั้น แต่หากต้องออกมาแสดงด้านนอกจะต้องเป็นผู้เชิดกลุ่มเดียวกันเท่านั้น

2. เครื่องแต่งกายของผู้เชิด ได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับรูปแบบการเชิดหุ่นมากขึ้น โดยในสมัยของครูแกรนั้น เครื่องแต่งกายของผู้เชิดมิได้มีการวางรูปแบบไว้แต่อย่างใด คงแต่งตัวกันตามปกติของยุคสมัยนั้น ๆ เป็นหลัก ครั้นมาถึงปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของผู้เชิดหุ่นให้ดูสวยงาม และเป็นไปในทางเดียวกัน โดยในช่วงแรก ๆ ที่ครูสาครนำหุ่นออกแสดงนั้น ผู้หญิงใส่เสื้อลูกไม้รูปแบบต่าง ๆ กัน นุ่งผ้าถุงสำเร็จรูป ฝ่ายชายนุ่งผ้า นุ่งโจงกระเบนสีแดงบ้างน้ำเงินบ้างใส่เสื้อทรงปะแตนแขนสั้นสีขาว และค่อยเปลี่ยนรูปแบบเป็นเสื้อคอพวงมาลัยสีเหลืองบ้าง สีม่วงบ้าง มีลวดลายบ้างทั้งหญิงและชาย ใช้ผ้าขาวม้าคาดเอว ฟ้านุ่งเป็นโจงกระเบนสีแดงบ้างน้ำเงินบ้าง ต่อมาจึงเปลี่ยนเสื้อเป็นสีส้มอ่อนเหมือนกันทั้งหญิงและชาย จนกระทั่งปัจจุบัน การแต่งกายเน้นไปทางสีดำหรือสีเข้มเกือบดำ ลักษณะเสื้อแขนยาวเข้ารูปนุ่งผ้าโจงกระเบนทั้งหญิงและชาย ที่ต้องเน้นสีของเครื่องแต่งกายผู้เชิดให้เป็นสีเข้ม เนื่องจากต้องการให้ตัวหุ่นเห็นได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

(หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายสาคร ยังเขียวสด,2550)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 การขีดและการแสดง 2 ที่มา : <https://www.baanmaha.com/community/threads/22155>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561.

เรื่องที่ใช้แสดงละครเล็กมักเป็นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ เช่น พระอภัยมณี สังข์ทอง ลักษณะวงศ์ แก้วหน้าม้า โสนน้อยเรือนงาม ฯลฯ และแสดงเรื่องรามเกียรติ์ด้วย เรื่องที่นิยมที่สุดคือเรื่องพระอภัยมณี เรื่องอื่น ๆ ก็เล่นบ้างแต่น้อย บางทีเล่นเป็นตอนสั้น ๆ เช่น สังข์ทอง จับตองเจ้าเงาะกับนางรจนา บทร้องใช้บทตามวรรณคดี นายแกรแต่งเติมเองบ้าง มีต้นเสียงและลูกคู่ร้องรับ มีการบอกบทเช่นเดียวกับละครนอก เครื่องดนตรีใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้าหรือเครื่องคู่ก็ได้ ไม่มีชอู้แบบหุ่นกระบอก ใช้เพลงสองชั้น และร้ายเป็นพื้น คนขีดเป็นคนเจรจา ถ้าหุ่นนั้นมีคนขีดหลายคนก็ผลัดกันเจรจาก็ได้

ฉากของละครเล็กแบ่งเป็น 3 ตอน ตรงกลางทำเป็นฉากท้องฟ้าหรือทิวทัศน์ ส่วนซ้ายและขวาหักมุมเข้าไปทางข้างหลังโรง ทางซ้ายมีผู้ชมทำเป็นฉากป่า ขวามือเป็นฉากปราสาทราชมณเฑียร ฉากแต่ละส่วนมีประตู 2 ประตูรวมทั้งหมดมี 6 ประตูสำหรับให้หุ่นเข้าออก

นอกเหนือจากลีลาท่าทางการเชิดหุ่นที่สะกดคนดูให้นั่งงั้นกับการร่ายรำของหุ่นละครเล็กที่เคลื่อนไหวอยู่เบื้องหน้า สิ่งที่เสริมอารมณ์ให้ผู้ชมรู้สึกคล้อยตามกับการแสดงก็คือ รูปร่างและหน้าตาของหุ่นที่ปั้นออกมาได้อย่างมีชีวิตชีวา ราวกับถอดแบบออกมาจากคนจริง ๆ งานฝีมือการสร้างหุ่นละครเล็ก หัวโขนหรือหุ่นกระบอกของครูสาครมิได้ด้อยไปกว่าฝีมือทางการแสดงเลย ความลึกซึ้งของงานศิลปะแขนงนี้ถูกถ่ายทอดสู่ผู้ชมนับตั้งแต่การเริ่มขึ้นโครงหุ่น ปั้นส่วนประกอบของตัวหุ่น ตลอดจนการใส่รายละเอียดต่าง ๆ ให้หุ่นแลดูงดงามสมจริง และสุดท้ายปิดฉากลงที่การแสดง

(www.baanmaha.com/community/threads/22155,2018)

2.1.8 ลักษณะสำคัญ ของการเชิดหุ่นละครเล็ก

หุ่นละครเล็กเป็นหุ่นที่มีลักษณะครบทั้งส่วนตัว การเชิดจะต้องใช้ผู้เชิดสามคนต่อหุ่นหนึ่งตัว เพื่อบังคับกลไกของหุ่นดังนี้

1. ผู้เชิดคนที่หนึ่ง จะบังคับที่ศีรษะและมือข้างหนึ่งของหุ่น โดยผู้เชิดคนที่หนึ่งนี้จะมักจะถูกเรียกว่าเป็นผู้เชิดตัวกลาง จะต้องใช้มือข้างที่ถนัดและสามารถรับน้ำหนักหุ่นได้ดี ล้วงเข้าไปด้านในของตัวหุ่น เพื่อจับแกนคอหุ่นและบังคับศีรษะให้เหลียวหน้าได้ ที่ตรงแกนคอในหุ่นบางตัวจะมีชิ้นไม้สำหรับบังคับที่คอหุ่นให้พยักหน้าได้ สำหรับตัวละครที่สำคัญ เช่น หนุมาน จะมีชิ้นไม้ถึงสองชิ้นด้วยกันเพื่อให้หุ่นสามารถยกคอได้ด้วย ผู้เชิดตัวกลางนี้จะต้องบังคับมือข้างหนึ่งของตัวหุ่นด้วย

2. ผู้เชิดคนที่สอง จะบังคับที่เท้าทั้งสองข้างของตัวหุ่น ซึ่งหุ่นบางตัวจะมีที่จับตรงเท้า แต่บางตัวจะไม่มี ผู้เชิดเท้านี้จะต้องคอยระวังในเรื่องของการบังคับเท้าให้ดีเพราะ หากยกขาสูงมากเกินไปหรือจับเท้าหุ่นบิดมากเกินไป จะทำให้ตัวหุ่นบิดไปด้วยทั้งตัว และผู้เชิดเท้าหุ่นจะต้องดูจังหวะการพักแขนของผู้เชิดตัวกลาง เพื่อจะได้ “ให้ไหล” (คือลักษณะที่ผู้เชิดเท้าขยับไหลเข้าไปใกล้ ๆ ผู้เชิดตัวกลาง เพื่อให้ผู้เชิดตัวกลางวางแขนลงบนไหลได้โดยถนัด) โดยผู้เชิดตัวกลางจะวางแขนที่รับน้ำหนักของตัวหุ่นลงบนไหลของผู้เชิดเท้า เป็นการผ่อนแรง

3. ผู้เซ็ดคนที่สาม จะบังคับที่มืออีกข้างหนึ่งของหุ่น โดยจะต้องมีความพร้อมเพรียงและคอยดูมืออีกข้างให้รำหรือออกทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในบางช่วงต้องรับแขนของผู้เซ็ดตัวกลาง โดยใช้มือข้างที่ว่างสอดรับช่วงแขนหรือข้อศอกของผู้เซ็ดตัวกลางข้างที่รับน้ำหนักของหุ่นเพื่อเป็นการผ่อนแรง

(หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายสาคร ยังเขียวสด,2550)

ภาพที่ 2.8 ลักษณะสำคัญของการเซ็ดหุ่นละครเล็ก

ที่มา : <http://www.painaidii.com/business/113461/photo/10/lang/th/>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.9 ขั้นตอนการทำหุ่นละครเล็ก

ภาพที่ 2.9 ขั้นตอนการทำหุ่นละครเล็ก

ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

1. เริ่มแรกจะนำดินเหนียวมาปั้นเป็นโครงและส่วนของศีรษะ ปั้นดินเป็นรูปหุ่นที่เราต้องการหุ่นรูปร่างอะไร การขึ้นโครงจะคล้าย ๆ กัน แต่แบ่งเป็นตัวพระกับตัวนาง และถอดลักษณะของคนมาทั้งหมด หากเป็นตัวนางก็จะเอวบางร่างน้อย หากเป็นตัวพระลำตัวจะหนากว่า
2. เมื่อปั้นเสร็จก็ใช้กระดาษปิดจากนั้นนำไปตากแดดให้แห้ง
3. เมื่อตัวโครงแห้งจึงผ่าเอาดินด้านในออก ภายในตัวโครงจะยึดเชื่อมด้วยลวด
4. ส่วนประกอบของแขนขาจะทำจากฝ้ายดุนและมีไม้เชื่อมอยู่ตามบริเวณข้อพับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถขยับได้คล้ายคนจริง
5. ขึ้นส่วนของมือ และเท้าแกะจากไม้ทองหลาง ซึ่งมีน้ำหนักเบาและแกะง่าย พร้อมกับทาสีน้ำมันปลวกกันมอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. บริเวณลำตัวจะใช้สีพลาสติกทา เพื่อที่เวลาโดนน้ำจะได้ไม่ลอกหลุด

7. บริเวณหน้าใช้ปูนปั้นที่มีส่วนผสมพิเศษ ซึ่งสามารถปั้นได้เหมือนดินน้ำมัน เมื่อปูนแห้งก็จะนำมาทาสีแต่งลงดินสอพอง แล้วขัดด้วยกระดาษทรายจนกว่าผิวจะเรียบเนียน และมีสีที่ใกล้เคียงกับผิวหนังคน เมื่อมีใบหน้าที่เนียนแล้วก็เริ่มแต่งหน้าแต่งตา สีที่ใช้ในการแต่งหน้า เขียนคิ้ว วาดตา ทาปาก เป็นสีประเภทสีโปสเตอร์และสีฝุ่น ใช้พู่กันทาหลาย ๆ ชั้น แล้วขัดแต่งด้วยกระดาษทรายจนดูเหมือนจริง ลูกตาที่สอดใส่แวววาวนั้นใช้ตาแก้วที่ผ่านการขัดจนใส

8. ส่วนของมือและขาที่เช่นกันต้องขัดจนเรียบเนียน เมื่อได้ตัวหุ่นที่งามเพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ จึงนำหุ่นมาแต่งองค์ทรงเครื่องตามเรื่องราวที่จะนำเสนอว่าต้องใช้ตัวละครเป็นใครกันบ้าง

(<http://puppet-nuysang.blogspot.com>,2018)

2.1.10 ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของหุ่น

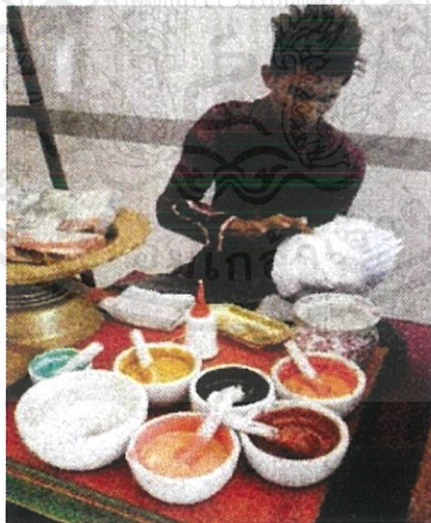

ภาพที่ 2.10 ชิ้นส่วนของหุ่น ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

ภาพที่ 2.11 โครงหุ่น ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

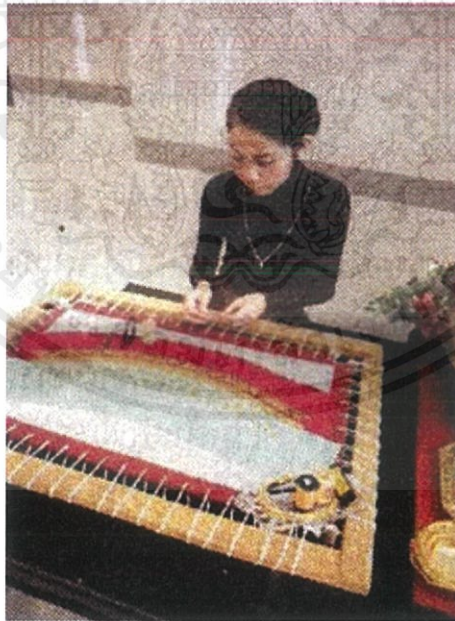
ภาพที่ 2.12 การทำหน้าหุ่น ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.13 สีดกแต่งหน้าหุ่น ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

2.1.11 วัสดุที่ใช้ทำเครื่องแต่งกาย

ภาพที่ 2.14 การปักลายเสื้อผ้าหุ่น ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.15 ตัวหุ่นสำเร็จ ที่มา : <http://puppet-nuysang.blogspot.com/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

1. จะเหมือนกับเสื้อผ้าที่คนใช้จริง ทั้งผ้าเลื่อม ผ้าย่น ดิ้นเงิน ดิ้นทอง ผ้ายก และผ้าถุงที่ทำจากผ้าตาดโดยหุ่นละครเล็กจะแต่งกายเหมือนโขน แบบโขนละคร เสื้อผ้าปักด้วยลูกปัด และดิ้นเลื่อม ประณีตพอสมควร เครื่องประดับมีครบครันแบบโขนละครจริง ๆ ส่วนกำไลทำด้วยรักปั้นเป็นวงแล้วปิดทอง
2. เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นเครื่องโขน

(<http://puppet-nuysang.blogspot.com>,2018)

2.1.12 เครื่องแต่งกาย

หุ่นละครเล็กเครื่องแต่งกายต่าง ๆ แต่งเหมือนการแสดงโขน ใช้การแต่งกายแบบยืนเครื่อง ซึ่งเป็นการแต่งกายจำลองเลียนแบบจากเครื่องทรงต้นของพระมหากษัตริย์แบบโบราณที่มีความสวยงาม วิจิตรตระการตา แบ่งเป็น 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายมนุษย์ เทวดา พระ นาง ฝ่ายยักษ์ และฝ่ายลิงแยกตามประเภท พระ นาง ยักษ์ ลิง

ภาพที่ 2.16 เครื่องแต่งกายตัวพระ ที่มา : <https://khonsite.wordpress.com/2016/04/17/เครื่องแต่งกาย/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

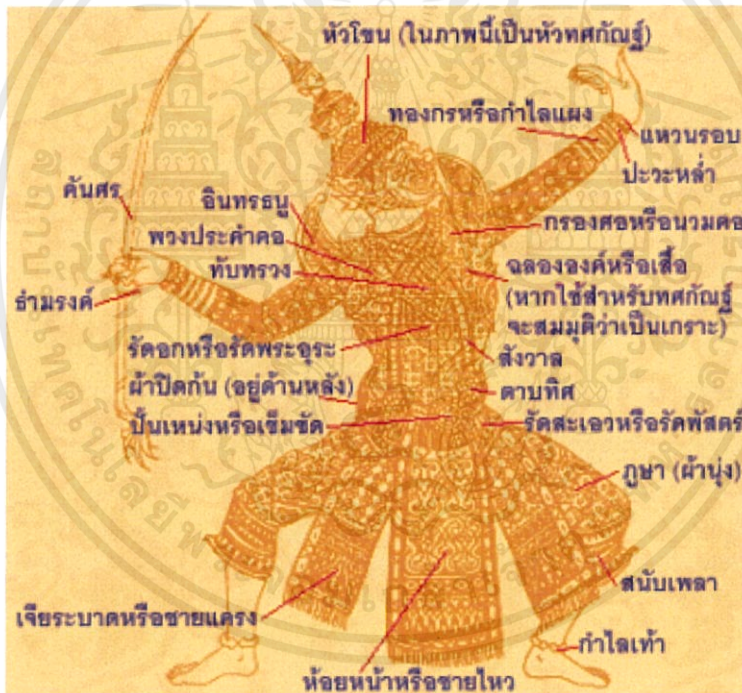
1. ตัวพระ สวมเสื้อแขนยาวปักด้น และเลื่อม มีอินทรรูที่ไหล่ส่วนล่างสวมสนับเพลา ไว้ข้างใน นุ่งผ้ายกจีบโจงไว้หางหงส์ทับสนับเพลา ด้านหน้ามีชายไหวชายแครงห้อยอยู่ ศิระษะสวมชฎาสวมเครื่องประดับต่าง ๆ เช่น กรองคอ ทับทรวง ดาบทิศ ปิ่นหนึ่ง ทองกร กำไลเท้า เป็นต้น แต่เดิมตัวพระจะสวมหัวโขน แต่ภายหลัง ไม่นิยม เพียงแต่แต่งหน้าและสวมชฎาแบบละครในเท่านั้น ทั้งเทวดาและมนุษย์แต่งกายเหมือนกันหมดคือ แต่งยืนเครื่องอย่างพระผิดกันแต่สีเสื้อเปลี่ยนไปตามสีกายประจำตัวละคร เช่น พระอินทร์สีเขียว พระพรหมสีขาว ท้าวมาลีราชสีขาว พระรามสีเขียว พระลักษมณ์สีทอง พระพรตสีแดง ขาดและพระสัตรุดสีม่วงอ่อน เป็นต้น เข้าใจว่าในสมัยโบราณตัวพระจะสวมหน้าด้วยเครื่องประดับศิระษะ จึงมีหลายลักษณะ ของเทวดาเป็นมงกุฎยอดต่าง ๆ เช่นพระอินทร์เป็นมงกุฎดินหน ท้าวมาลีราชเป็นมงกุฎยอดชัย หรือมงกุฎน้ำเต้าของมนุษย์เป็นมงกุฎชัย หรือชฎาพระ

ภาพที่ 2.17 เครื่องแต่งกายตัวนาง ที่มา : <https://khonsite.wordpress.com/2016/04/17/เครื่องแต่งกาย/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ตัวนาง สวมเสื้อแขนสั้นเป็นชั้นในแล้วห่มสไบทับ ทั้งชายไปด้านหลังยาวลงไปถึงน่องส่วนล่าง นุ่งผ้ายกจีบหน้า ศีรษะสวมมงกุฎ รัตเกล้าหรือกระบี่หน้าตามแต่ฐานะของตัวละคร ตามตัวสวม เครื่องประดับต่าง ๆ เช่น กรองคอสังวาล พาหุรัต เป็นต้น แต่เดิมตัวนางที่เป็นตัวยักษ์ เช่น นางสำนักรา นางกานาสูรจะสวมหัวโขน แต่ภายหลังมีการแต่งหน้าไปตามลักษณะของ ตัวละครนั้น ๆ โดยไม่สวม หัวโขนบ้าง ตัวนางจะแต่งยี่นเครื่องนางหมดทุกตัว ผิดกันแต่เครื่อง สวมศีรษะ คือ พระชนนีทั้งสามของ พระราม นางสีดา มเหสีพระอินทร์ นางมณโฑ นางเทพอัปสร นางวานริน นางบุษมาลี ตลอดจนนาง สุพรรณมัจฉา นางสุวรรณกัณยุมา นางตรีชฎาสวมรัตเกล้ายอด นางเบญกายสวมรัตเกล้าเปลว ส่วนนาง กาลอัคคี สวมมงกุฎยอดนาคนางก้านัลสวม กระบี่หน้านางสุพรรณมัจฉามีหางปลาติดไว้ที่ส่วนหลังได้เข็ม ชัดด้วยเพราะมีสัญลักษณ์เป็นปลา

ภาพที่ 2.18 เครื่องแต่งกายตัวยักษ์ ที่มา : <https://khonsite.wordpress.com/2016/04/17/เครื่องแต่งกาย/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ตัวยักซ์ แบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ คือ พญาัยักซ์ เสนายักซ์ และเขนัยักซ์ พญาัยักซ์ เช่น ทศกัณฐ์ อินทรชิต ไมยราพ พิเภก สหัสเดชะ แสงอาทิตย์ จะนุ่งผ้าเยียรบับทับสนับเพลลาเช่นเดียวกันกับตัวพระแต่ไม่ไว้โจงหางหงส์ แต่จะมีผ้าปิดก้นห้อยลงมาจากเอว เครื่องประดับส่วนใหญ่เช่นเดียวกันกับตัวพระ เพียงแต่มีเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือตัวพญาัยักซ์ชั้นผู้ใหญ่ เช่น ทศกัณฐ์ มักจะมีรัดอกคาดอยู่ด้วย เสนายักซ์นุ่งผ้าเกี้ยว นอกนั้นก็เหมือนพญาัยักซ์ เพียงแต่ไม่มีรัดอก เขนัยักซ์สวมเสื้อผ้าธรรมดา นุ่งผ้าลาบทับสนับเพลลา ผ้าปิดก้นไม่มี คาดเอวด้วยผ้า มีกรองคอทำด้วยผ้าธรรมดาสวมศีรษะเขียนลาย พญาัยักซ์และเสนายักซ์แต่ละตัวมีสีกายและสีหน้าประจำตัวมีหัวโขนเฉพาะของตัว มียอดของส่วนมงกุฏแตกต่างกันออกไป บางพวกก็ไม่มียกกุเรียกว่า “ยักซ์โล้น” นางอดุลปิศาจ เครื่องแต่งตัวบางที่ไม่ใช่ยืนเครื่องอย่างนางแต่รวบชายล่างขึ้นโจงกระเบน ดูกีเหมือนยักซ์อื่น ๆ คาดเข็มขัดแต่ไม่มีห้อยหน้า เจียรบาดอย่างพญาัยักซ์ สวมเสื้อแขนยาวอย่างยักซ์ผู้ชายแต่มีหม่นนางทับบนเสื้อ เครื่องประดับอื่น ๆ คล้ายตัวนางทั่ว ๆ ไป ส่วนนางยักซ์ที่เป็นมเหสีหรือธิดาของพญาัยักซ์ แต่งกายยืนเครื่องนางสวมมงกุฏหรือรัดเกล้า ไม่สวมหัวโขน

ภาพที่ 2.19 เครื่องแต่งกายตัวลิง ที่มา : <https://khonsite.wordpress.com/2016/04/17/เครื่องแต่งกาย/>
(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ตัวลิง แบ่งออกเป็นพวก ๆ ได้แก่ พญาวานร เช่น หนุมาน สุครีพ องคต ฯลฯ พวกสิบแปด มงกุฎเช่น มายूर เกยูร เกสรมาลา ฯลฯ พวกเดี่ยวเพชร เช่น โชติมุข พวกจิ้งเกี้ยวและพวกเขนลิง พวก พญาวานรและพวกอื่น ๆ ยกเว้นเขนลิง แต่งตัวยืนเครื่องและสวมเสื้อตามสีประจำตัวในเรื่องรามเกียรติ์ แต่ไม่มีอินทรีนุ่งผ้าไม่จีบโจงหางหงส์ มีผ้าปิดก้นห้อยเอวลงจากด้านหลังเช่นเดียวกับยักษ์และมีหาง ห้อยอยู่ข้างใต้ ผ้าปิดก้น เฉพาะตัวมัจฉานุมีหางเป็นปลาติดจากลิงอื่น ๆ ลิงเหล่านี้แต่ละตัวมีหัวโขนเฉพาะ ของตัว ทั้งที่เป็นมงกุฎยอดต่าง ๆ และทั้งที่ไม่มีมงกุฎเรียกว่า “ลิงโล้น” เสื้อลึงนั้นใช้ดินและเลื่อมปักทำ เป็นเส้นขด สมมติว่าเป็นขนตามตัวของลิง ไม่ทำเป็นลายดอกอย่างเสื้อตัวพระหรือยักษ์ และไม่มีอินทรีนุ ขนลิงสวมเสื้อแขนยาวผ้าธรรมดา กรองคอก็เป็นผ้าธรรมดา นุ่งกางเกงคาดเข็มขัดมีหางและผ้าปิดก้น สวมศีรษะเขนลิง

5. ตัวเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ตัวละครอื่น ๆ เป็นต้นว่าฤาษีต่าง ๆ เช่น พระวชิษฐ์ พระสวามิตร พระ โคบุตร เป็นต้น ล้วนแต่งกายแบบฤาษี เช่นเดียวกับเรื่องอิเหนาแต่ศีรษะคงสวมหัวโขน เป็นประจำข้าง เอราวัด สวมศีรษะข้างสามเศียร สีขาวมงกุฎยอดน้ำเต้า ส่วนข้างธรรมดาก็ใช้เช่นเดียวกับในเรื่องอิเหนา ม้าอุปการสวมหน้าม้าสีดำ ปากแดง ส่วนมากลากราชรถอื่น ๆ มีศีรษะ ม้าสวม มีหลายสีครอบไว้เหนือ กระหม่อมหรืออาจใช้มาแฝงห้อยไว้ที่ข้างลำตัว อย่างเรื่องอิเหนาก็ได้ นอกจากนี้ก็มีตัวเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ซึ่ง ล้วนแต่สวมศีรษะสัตว์โดยได้จำลองเลียนแบบลักษณะของจริงมาหรือประดิษฐ์ให้ตรงกับในบท เช่น กวางทอง พญาครุฑเหยี่ยว ปลา พญานาค มหิงสา เป็นต้น

(<https://nanticha.wikispaces.com/การแต่งกายของผู้แสดงโขน,2018>)

2.1.13 เครื่องดนตรีและเพลงหน้าพาทย์

วงดนตรีที่นำมาบรรเลงประกอบการแสดงหุ่นละครเล็กเป็นเพลงโขน คือ วงปี่พาทย์ซึ่งประกอบด้วย เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า เครื่องตี และเครื่องประกอบจังหวะวงปี่พาทย์ที่นำมาบรรเลงเรียกว่า “ วงปี่พาทย์ไม้แข็ง ” ซึ่งมี 3 ขนาด คือ วงปี่พาทย์เครื่องห้า วงปี่พาทย์เครื่องคู่ และ วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ เลือกใช้ตามความเหมาะสมและโอกาสที่แสดง

2.1.13.1 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องห้า

ภาพที่ 2.20 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องห้า

ที่มา : <https://sites.google.com/a/damrong.ac.th/music-room/wicha-thi2/hnwy-thi-23/wng-pi-phathy/wng-pi-phathy-kheruxng-ha> (ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

1. ปี่ใน เดินทำนองถี่ ๆ บ้าง โหยหวนเป็นเสียงยาวบ้าง มีหน้าที่ดำเนินทำนองและช่วยนำวงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระนาดเอก ตีพร้อมกัน ๒ มือเป็นคู่ ๘ เดินทำนองเก็บถี่ ๆ โดยตลอด มีหน้าที่เป็นผู้นำวง
3. ซ้องวงใหญ่ ตีพร้อมกัน ๒ มือบ้าง ตีมือละลูกบ้าง มีหน้าที่ดำเนินทำนองเนื้อเพลง เป็นหลักของวง
4. ตะโพน ตีมือละหน้า ให้เสียงสอดสลับกัน มีหน้าที่กำกับจังหวะหน้าทับให้รู้วรรคตอน ของเพลง และเป็นผู้นำกลองทัดด้วย
5. กลองทัด ตีห่างบ้างถี่บ้าง ตามแบบแผนของแต่ละเพลง
6. ฉิ่ง โดยปกติตีสลับกันให้ดังฉิ่งทีหนึ่ง ดังฉับทีหนึ่ง โดยสม่ำเสมอ มีหน้าที่กำกับจังหวะ ย่อย ให้รู้จังหวะเบาจังหวะหนัก

2.1.13.2 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องคู่

ภาพที่ 2.21 วงดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องคู่

ที่มา : <https://som3737np.wordpress.com>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

เป็นวงปี่พาทย์ที่ประกอบด้วยเครื่องทำทำนองเป็นคู่เนื่องด้วยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีผู้คิดเครื่องดนตรีเพิ่มขึ้นอีก ๒ อย่าง คือ ระนาดทุ้มกับซ้องวงเล็ก และนำเอาปี่นอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งใช้ในการบรรเลงปี่พาทย์สำหรับการแสดงหนังใหญ่สมัยโบราณมารวมเข้ากับวงปี่พาทย์เครื่องห้าที่มีอยู่เดิม

มีเครื่องดนตรีที่ผสมเป็นวงดังนี้

1. ปี่ใน (วิธีเป่าและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
2. ระนาดเอก (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
3. ระนาดทุ้ม ตีพร้อมกันทั้งสองมือบ้าง ตีมือละลูกบ้าง และมีมือละหลาย ๆ ลูกบ้าง มีหน้าที่สอดแทรก หยอกล้อ ยั่วเย้า ไปกับทำนองให้สนุกสนาน
4. ซ้องวงใหญ่ (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
5. ซ้องวงเล็ก ตีเก็บถี่ ๆ มือละลูกบ้าง มือละหลาย ๆ ลูกบ้าง มีหน้าที่สอดแทรกทำนอง ในทางเสียงสูง
6. ตะโพน (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
7. กลองทัด (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
8. ฉิ่ง (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.13.3 เครื่องดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

ภาพที่ 2.22 เครื่องดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

ที่มา : <http://ake5838.blogspot.com/2011/01/blog-post.html>

(ออนไลน์).สืบค้น 6 มิถุนายน 2561

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ มีเครื่องดนตรีผสมอยู่ในวงดังนี้

1. ปี่ใน (วิธีเป่าและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
2. ระนาดเอก (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
3. ระนาดทุ้ม (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องคู่)
4. ระนาดเอกเหล็ก ตีพร้อมกันทั้งสองมือ เป็นคู่ ๘ เดินทำนองถี่ ๆ บ้าง ตีกรอบ้าง เช่นเดียวกับระนาดเอก แต่มีหน้าที่เพียงช่วยให้เสียงกระหึ่มขึ้นเท่านั้น ไม่มีหน้าที่เป็นผู้นำวง
5. ระนาดทุ้มเหล็ก ตีมือละลูก หรือหลาย ๆ ลูก เดินทำนองห่าง ๆ มีหน้าที่ช่วยย้ำทำนองเพลงห่าง ๆ
6. ฆ้องวงใหญ่ (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)
7. ฆ้องวงเล็ก (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องคู่)
8. ตะโพน (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. กลองทัด (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)

10. ฉิ่ง (วิธีตีและหน้าที่เหมือนในวงปี่พาทย์เครื่องห้า)

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่นี้ เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ในวงปี่พาทย์ทั้งเครื่องห้า เครื่องคู่ และเครื่องใหญ่นี้ ถ้าการบรรเลงบางเพลงเห็นควรมีฉาบ เล็ก ฉาบใหญ่ หรือ โหม่ง ก็นำมาผสมกันได้ โดยมีหน้าที่ดังนี้

ฉาบเล็ก ตีได้ทั้งให้ข้าง ๆ กระทบกัน หรือ ตี ๒ ฝ่าเข้าประกบกัน มีหน้าที่หยอกล้อ ยัวเข้าไปกับฉิ่ง หรือให้สอดคล้องกับทำนองเพลง

ฉาบใหญ่ ตี ๒ ฝ่าเข้าประกบกันตามจังหวะห่าง ๆ มีหน้าที่ช่วยกำกับจังหวะห่าง ๆ ถ้า เป็นเพลงสำเนียงจีนก็ตีให้เข้ากับทำนอง โหม่ง ตีตรงปุ่มด้วยไม้ตีตามจังหวะห่าง ๆ มีหน้าที่ควบคุมจังหวะห่าง ๆ

การบรรเลงปี่พาทย์นี้ โดยปกติระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่จะใช้ไม้แข็งตี แต่ถ้าต้องการให้ มีเสียงนุ่มนวล ก็เปลี่ยนไม้ตีเป็นไม้นวมเสียทั้งสองอย่าง เรียกว่า "ปี่พาทย์ไม้นวม"

ถ้าบรรเลงประกอบการขับเสภา ซึ่งมีร้องส่ง ก็เอาตะโพน และกลองทัดออก ใช้ "สองหน้า" ตีกำกับจังหวะหน้าทับ และใช้ได้ทั้งปี่พาทย์เครื่องห้า เครื่องคู่ และเครื่องใหญ่ ใช้ไม้แข็งตี ตามปกติ

หากจะให้เป็นปี่พาทย์นางหงส์ ก็เอาตะโพน กลองทัด และปี่ในออก เอา "ปี่ชวา" และ "กลองมลายู" เข้ามาแทน ปี่พาทย์นางหงส์นี้ใช้เฉพาะงานศพเท่านั้น

(<https://sites.google.com/a/damrong.ac.th/music-room/wicha-thi2/hnwy-thi-23/wng-pi-phathy/wng-pi-phathy-kheruxng-hiy,2018>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.13.4 เพลงหน้าพาทย์

ได้แก่ เพลงที่บรรเลงประกอบกิริยาเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งของมนุษย์ ของ สัตว์ ของวัตถุต่าง ๆ และอื่น ๆ เช่น เดิน นอน วิ่ง กลายร่าง เกิดขึ้น สูญไป เป็นต้น ไม่ว่ากิริยานั้น จะแลเห็น ตัวตน เช่น การแสดง โขน ละคร หรือกิริยาสมมุติ แลไม่เห็นตัว เช่น การเชิญเทวดาให้เสด็จมา ถ้าเป็นการ บรรเลงประกอบกิริยานั้น ๆ แล้ว ก็เรียกว่าหน้าพาทย์ทั้งสิ้น เช่น บอวกิริยาด้วยเพลงหน้าพาทย์ ยามเบิกบาน บรรเลงเพลงกราวรำ ยามโศกเศร้าบรรเลงเพลงโอด

เพลงหน้าพาทย์ คือ เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบกิริยา พฤติกรรมต่าง ๆ และอารมณ์ของตัวละคร เช่น เพลงโอดสำหรับร้องให้ เสียใจ เพลงกราวรำสำหรับเยาะเย้ยสนุกสนาน เพลงเชิดฉานสำหรับพระราม ตามทวง เพลงแผละสำหรับครุฑบิน เพลงคุกพาทย์สำหรับทศกัณฐ์แสดงอิทธิฤทธิ์ความโหดร้าย หรือ สำหรับหนุมานแผดงอิทธิฤทธิ์ หาวเป็นดาวเป็นเดือน เป็นต้น นอกจากนั้นยังหมายถึงเพลงที่บรรเลง ประกอบกิริยา สมมุติที่แลไม่เห็นตัวตน เช่น เพลงสาธุการ เพลงตระเชิญ เพลงตระนิมิต เพลงกระบองกัน สำหรับเชิญเทพดาให้เสด็จมา แต่ไม่มีใครมองเห็นการเสด็จมาของเทพดาในเวลานั้น เช่น บรรเลง ประกอบพิธีไหว้ครุ ครอบครุดนตรีและนาฏศิลป์ และยังเป็นเพลงที่บรรเลงประกอบกิริยาที่เป็นอดีต ไม่ใช่ ปัจจุบัน เช่น เมื่อพระเทศน์มหาชาติกัณฑ์มัทรีจบลง ปี่พาทย์บรรเลงเพลงทยอยโอด คือ บรรเลงเพลงโอด กับเพลงทยอยสลັบกัน เพื่อประกอบกิริยาคำครวญ โศกเศร้า เสียใจของพระนางมัทรี ตัวเอกของกัณฑ์นี้ เมื่อทราบว่าพระเวสสันดรได้บริจาต 2 กุมาร กัณหาและขาลีให้แก่พราหมณ์ชุกไป พระได้เทศน์เรื่องนี้จน จบลงแล้ว แต่ปี่พาทย์เพิ่งจะบรรเลงเพลงประกอบเรื่อง อย่างนี้ถือว่าเป็นการบรรเลงประกอบกิริยาสมมุติ ที่เป็นอดีต เป็นต้น เพลงหน้าพาทย์นิยมบรรเลงดนตรีเพียงอย่างเดียว ไม่มีร้อง

เพลงหน้าพาทย์แบ่งตามฐานันดร แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. หน้าพาทย์ธรรมดา ใช้บรรเลงประกอบกิริยาอารมณ์ของตัวละครที่เป็นสามัญชน เป็นเพลง หน้าพาทย์ไม่บังคับความยาว การจะหยุด ลงจบ หรือเปลี่ยนเพลง ผู้บรรเลงจะต้องดูท่ารำของตัวละคร เป็นหลัก เพลงหน้าพาทย์ชนิดนี้โดยมากใช้กับการแสดงลิเกหรือละคร เช่น เพลงเสมอ เพลงเชิด เพลงรัว เพลงโอด

2. หน้าพาทย์ชั้นสูง ใช้บรรเลงประกอบกิริยา อารมณ์ของตัวละครผู้สูงศักดิ์หรือเทพเจ้าต่าง ๆ เป็นเพลงหน้าพาทย์ประเภทบังคับความยาว ผู้ร้องจะต้องยึดทำนองและจังหวะของเพลงเป็นหลักสำคัญ จะตัดให้สั้นหรือเติมให้ยาวตามใจชอบไม่ได้ โดยมากใช้กับการแสดงโขน ละคร และใช้ในพิธีไหว้ครู ครอบครูดนตรีและนาฏศิลป์ เช่น เพลงตระนอน เพลงกระบองกัน เพลงตระบรรทมสินธุ์ เพลงบาทสกุณี เพลงองค์พระพิราพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงองค์พระพิราพ ถือกันว่าเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงสุดในบรรดาเพลงหน้าพาทย์ทั้งหลาย

เพลงหน้าพาทย์แบ่งตามหน้าที่การนำไปใช้ประกอบการแสดงของตัวละคร แบ่งได้ 7 ลักษณะ คือ

1. เพลงหน้าพาทย์ประกอบกิริยาไปมา ได้แก่

เพลงเสมอ ใช้ประกอบกิริยาการเดินทางระยะไกล ไปช้า ๆ ไม่รีบร้อน

เพลงเซ็ด ใช้ประกอบกิริยาการเดินทางระยะไกลไปมาอย่างรีบร้อน

เพลงโคมเวียน ใช้ประกอบกิริยาการเดินทางในอากาศของเทวดาและนางฟ้า

เพลงแผละ ใช้ประกอบกิริยาการไปมาของสัตว์มีปีก เช่น นก ครุฑ

เพลงซุบ ใช้ประกอบกิริยาไปมาของตัวละครศักดิ์ต่ำ เช่น นางกำนัล

2. เพลงหน้าพาทย์ประกอบการยกทัพ ได้แก่

เพลงกราวนอก สำหรับการยกทัพของมนุษย์ ลิง

เพลงกราวใน สำหรับการยกทัพของยักษ์

3. เพลงหน้าพาทย์ประกอบความสนุกสนานร่าเริง ได้แก่

เพลงกราวรำ สำหรับกิริยาเยาะเย้ย

เพลงสีนวล เพลงช้า เพลงเร็ว สำหรับแสดงความรื่นเริง

เพลงอุยฉาย แม่ศรี สำหรับแสดงความภูมิใจในความงาม

4. เพลงหน้าพาทย์ประกอบการแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ได้แก่

เพลงตระนิมิตร สำหรับการแปลงกาย ชุบคนตายให้ฟื้น

เพลงคุกพาทย์ สำหรับการแสดงอิทธิฤทธิ์ หรือเหตุการณ์อันน่าสะพรึงกลัว

เพลงร่ำ ใช้ทั่วไปในการสำแดงเดช หรือแสดงปรากฏการณ์โดยฉับพลัน

5. เพลงหน้าพาทย์ประกอบการต่อสู้และติดตาม ได้แก่

เพลงเข็ดนอก สำหรับการต่อสู้หรือการไล่ติดตามของตัวละครที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น หนุมานไล่จับนางสุพรรณมัจฉา หนุมานไล่จับนางเบญกาย

เพลงเข็ดฉาน สำหรับตัวละครที่เป็นมนุษย์ไล่ตามสัตว์ เช่น พระรามตามกวาง

เพลงเข็ดกลอง สำหรับการต่อสู้ การรุกไล่ฆ่าฟันกันโดยทั่วไป

เพลงเข็ดฉิ่ง ใช้ประกอบการรำก่อนที่จะใช้อาวุธสำคัญหรือก่อนกระทำกิจสำคัญ

6. เพลงหน้าพาทย์ประกอบการแสดงอารมณ์ทั่วไป ได้แก่

เพลงกล่อม สำหรับการขับกล่อมเพื่อการนอนหลับ

เพลงโลม สำหรับการเข้าพระเช้านาง การเล้าโลมด้วยความรัก

เพลงโอด สำหรับการร้องไห้

เพลงทยอย สำหรับอารมณ์เสียใจ เศร้าใจขณะที่เคลื่อนที่ไปด้วย เช่น เดินพลางร้องไห้พลาง

7. เพลงหน้าพาทย์เบ็ดเตล็ด ได้แก่

เพลงตระนอน แสดงการนอน

เพลงลงสรง สำหรับการอาบน้ำ

เพลงเช่นเหล่า สำหรับการกิน การดื่มสุรา

(<https://sites.google.com/a/damrong.ac.th/music-room/wicha-thi2/hnwy-thi-23/wng-pi-phathy/wng-pi-phathy-kheruxng-hiy,2018>)

2.2 การถ่ายภาพเชิงสารคดี (Documentary Photography)

งานเขียนสารคดีคือการนำเอาข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลความรู้ในเชิงวิชาการมาเรียบเรียงเขียนให้อ่านง่ายขึ้น โดยใช้เทคนิคของงานวรรณกรรมเข้ามาช่วยให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ เพื่อให้เข้าถึงความดี ความจริง และความงามด้วยตนเอง บางครั้งการใช้ตัวอักษรเป็นสื่อเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถบอกเล่า “สาร” หรือเรื่องราวได้ทั้งหมด ภาพถ่ายจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนสารคดี และอาจสำคัญไม่น้อยไปกว่าตัวหนังสือเลย ดังคำกล่าวที่ว่า “ภาพหนึ่งภาพ แทนคำล้านคำ” ภาพถ่ายสารคดีจำเป็นจะต้องดำเนินไปพร้อมเนื้อเรื่อง เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และในบางกรณีภาพถ่ายสารคดีก็อาจจำเป็นต้องอาศัยเนื้อเรื่องมาสนับสนุนให้ภาพสมบูรณ์ ช่างภาพสารคดีจึงมักจะต้องลงพื้นที่พร้อมกับนักเขียน หรือบางครั้งก็อาจต้องลงพื้นที่ด้วยตนเอง

การถ่ายภาพในเชิงสารคดีก็เช่นเดียวกับงานเขียนสารคดี คือ การบันทึกปรากฏการณ์ ข้อเท็จจริง เพื่อบอกเล่าความจริง ตามความเป็นจริง โดยไม่บิดเบือน และไม่ถ่ายภาพนำความคิดหรือความรู้สึกของผู้คน โดยเฉพาะประเด็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเมือง ศาสนา และความเชื่อ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น วิธีการเล่าเรื่องก็ขึ้นอยู่กับเรื่องที่ต้องการจะเล่าด้วย หากเป็นประเด็นละเอียดอ่อน หรือเป็นปรากฏการณ์ที่ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในสังคม ช่างภาพจำเป็นจะต้องถ่ายทอดข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ถ่ายภาพให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยไม่ใช้เทคนิคหรือจัดภาพที่ผิดธรรมชาติ แต่หากเป็นประเด็นที่ชัดเจนแล้ว อย่างเช่น ยาเสพติด เด็กเร่ร่อน อุบัติภัย ฯลฯ ช่างภาพอาจต้องถ่ายทอดให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึกในภาพ เพื่อให้คนดูรู้สึกร่วมกับภาพและเรื่องนั้นได้

เทคนิคของการถ่ายภาพในเชิงสารคดีไม่ได้แตกต่างกับการถ่ายภาพทั่วไป แต่การถ่ายภาพสารคดีจำเป็นจะต้องอาศัยการ “ทำการบ้าน” คือการหาข้อมูลและพูดคุยกับนักเขียนและบรรณาธิการให้ชัดเจนถึงขอบเขตแค่ไหน เมื่อถึงเวลาลงพื้นที่จะได้ทำงานได้ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะงานสารคดีบางเรื่องจำเป็นจะต้องลงพื้นที่ถ่ายภาพหลายครั้ง ตามแต่โอกาสและฤดูกาล บางเรื่องอาจต้องลงเป็นทีมหรือใช้อุปกรณ์พิเศษ เช่น สารคดีสัตว์ป่า ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่าง “ข่าวกับสารคดี”

คำว่า “สารคดี” นั้นให้คำจำกัดความได้ยาก เพราะมีลักษณะแตกต่างหลากหลาย และครอบคลุมกว้างมากตั้งแต่เรื่องของบุคคลสำคัญจนถึงเรื่องเหลือเชื่อของเหตุการณ์ผิดปกติต่าง ๆ รวมทั้งคำอธิบายซึ่งบางครั้งต้องการสั้น ๆ แต่บางครั้งก็อาจต้องใช้ข้อเขียนที่มีความยาวมาก ๆ ก็ได้ แต่ที่เห็นได้ชัดคือเรื่องที่น่าสนใจในรูปแบบของสารคดีจะไม่คำนึงถึงความสดใหม่ คือ ไม่นำคุณค่าเรื่องเวลามาเป็นตัวกำหนด บางเรื่องใช้ได้เป็นเวลานานและก็ยังรู้สึกใหม่และน่าสนใจอยู่เสมอ

สิ่งที่ทำให้เส้นแบ่งระหว่างข่าวและสารคดีไม่ชัดเจน คือ ข่าวบางข่าวถูกนำเสนอด้วยวิธีการของสารคดี เช่น ถ้านำเสนอภาพของผู้ชนะการแข่งขันฟุตบอลหรือผู้เล่นสำคัญที่ทำให้ทีมชนะและผลการแข่งขันก็อาจเป็นข่าว แต่ถ้านำเสนอในแง่ความกดดันของนักกีฬาหรือผู้เล่นคนสำคัญที่ทำให้ทีมชนะหรือผู้ชนะก็จะเป็นสารคดี อย่างไรก็ตามลักษณะสำคัญของสารคดีอาจดูได้จาก

- ไม่มีกาลเวลา (Timelessness) สารคดีส่วนใหญ่ไม่ได้มีคุณค่าเพราะความทันต่อเวลาหรือความสดใหม่ แต่มักทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องนั้นสดใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ ต่างจากภาพข่าวที่ต้องเป็นเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ แต่จะเก่าและล้าสมัยอย่างรวดเร็ว

- เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต (Slice of Life) ถ้าเป็นภาพข่าวคุณค่าของภาพจะมีมากขึ้นถ้าจับเจมมีชื่อเสียง และกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความสำคัญหรือรุนแรงซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ เช่น สะเทือนใจ หรือเศร้าสลด แต่สารคดีจะตรงกันข้าม เพราะสารคดีจะบันทึกสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้คน สถานที่ หรือสิ่งของธรรมดา ๆ ที่เห็นได้หรือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือการออกกำลังภายในสวนสาธารณะ

- สารคดีจากข่าว (Featuring the News) เมื่อเกิดความเสียหายร้ายแรงจากไฟไหม้ ภาพข่าวอาจถ่ายให้เห็นตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ดับเพลิง และอาสาสมัครกำลังช่วยชีวิตผู้ประสบภัย โดยมีอาคารที่ถูกไฟไหม้เป็นพื้นหลัง และบรรยายความเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ พร้อมรายชื่อผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต แต่

สารคดีจากข่าวหรือสารคดีเชิงข่าว (news feature) นั้น อาจถ่ายภาพตำรวจดับเพลิงที่กำลังช่วยชีวิตสุนัข และตีพิมพ์คู่กันกับภาพผู้บาดเจ็บ และความเสียหายของอาคารโดยทั่วไป

นักเขียนบางคนให้คำนิยามคำว่า “สารคดี” ว่าหมายถึงอะไรก็ได้ที่ไม่ใช่ข่าว แต่แม้ว่าสารคดีจะรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่ใช่ข่าวหรือกีฬา แต่การแยกและระบุประเภทว่าหมายถึงอะไรบ้างนั้นทำได้ยาก เพราะหมวดหมู่กว้างขวางมาก ที่สำคัญว่าการแยกและระบุประเภทคือต้องรู้ว่า จะนำเสนอด้วยวิธีใดจึงจะทำให้ผู้ดูสนใจ

นอกจากต้องถ่ายให้ครอบคลุมเหตุการณ์แล้ว ยังต้องถ่ายภาพที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นหัวใจของเหตุการณ์นี้ให้ได้ด้วย (ถ้าเป็นภาพข่าวอาจเป็นภาพเดียว แต่ถ้าเป็นภาพสารคดีอาจใช้มากกว่า 1 ภาพ) ช่วงภาพจึงต้องหาจังหวะหรือวินาทีที่องค์ประกอบต่าง ๆ มารวมอยู่ด้วยกันให้มากที่สุด จังหวะหรือวินาทีสำคัญนี้เรียกว่า “พีค โมเมนต์” (peak moment) ซึ่งการถ่ายภาพในช่วงวินาทีที่สำคัญนี้เป็นเรื่องท้าทายเพราะช่วงภาพต้องใช้ความชำนาญในการคาดหมาย เนื่องจากต้องใช้เวลาหลังจากตามองเห็นประมาณครึ่งวินาทีก่อนส่องกล้องให้ชัตเตอร์และอีกประมาณ 1/10 วินาที ชัตเตอร์จึงจะเปิด ดังนั้นหากรอจนเห็นภาพที่ดีที่สุด (perfect moment) แล้วจึงกดชัตเตอร์ก็อาจสายไป

1. การจับประเด็นเรื่องราว Capturing a story

ช่วงภาพควรมีประเด็นที่ชัดเจนในการถ่ายภาพ มีเป้าหมายในการมองและมองมีส่วนร่วมมากกว่าเป็นผู้ดู โดยช่วงภาพสารคดีใช้ภาพสถานที่หรือบรรยากาศ บอกเล่าเรื่องราวเพื่อให้ผู้ชมเห็นคุณค่าและเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น

2.การย่อยประกอบ Establishing Image

คือ การถ่ายภาพบรรยากาศแวดล้อม ผู้ชมมีความจำเป็นต้องเห็นบรรยากาศต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกและเรื่องราวให้มากขึ้น ภาพเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเริ่มในส่วนขงเรื่องราวก็ได้

3.ภาพปฏิบัติการ Action Image

คือ ภาพระยะกลางที่จับปฏิบัติการของคน มีส่วนช่วยให้ภาพมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพในการเล่าเรื่องราวได้ดี

4.ภาพบุคคล Portrait

ภาพถ่ายบุคคลมีความจำเป็นอย่างมากที่นำไปสู่จุดจบของเรื่องราว เพราะคนย่อมมีความหมายสนใจในผู้คนในธรรมชาติ อีกทั้งเป็นกุญแจไปสู่ลักษณะของเนื้อเรื่อง โดยที่ผู้ชมจะยอมรับหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับมุมมองของช่างภาพ เล่นสัมพันธ์และเล่นสัมพันธ์กว้างจะช่วยถ่ายทอดเรื่องราวได้ดี การถ่ายควรถ่ายให้เห็นเรื่องราวมากกว่าจะถ่ายให้เห็นศีรษะถึงหัวไหล่ตามแบบการถ่ายภาพบุคคลธรรมดา

5.การสร้างสรรค์เรื่องราว Creating a story

การสร้างสรรค์เรื่องราวควรเริ่มจากแนวความคิดที่เป็นลำดับขั้น ก่อนที่จะมาเป็นภาพถ่ายที่มีประสิทธิผล การสร้างเรื่องราวที่ได้วางแผนและเตรียมการเรื่องเวลา จะช่วยให้ภาพถ่ายถ่ายทอดแนวความคิดของช่างภาพได้อย่างชัดเจน

2.3 รูปแบบการถ่ายภาพสารคดี

2.3.1 ภาพเดี่ยว (The single picture)

พื้นฐานการถ่ายภาพหนังสือพิมพ์ในสหรัฐ ฯ คือภาพเดี่ยวที่สามารถเล่าเรื่องราวได้เป็นอย่างดี เกิดจากการวางแผนและเตรียมการเรื่องเวลา และการจับจังหวะภาพให้เป็นที่น่าจดจำได้ในภาพเดี่ยว ถือเป็นบททดสอบทางด้านทักษะของช่างภาพ โดยเฉพาะนักข่าว การมองต่อสิ่งที่ปรากฏเป็นสิ่งแรกที่สำคัญที่สุดของภาพ

2.3.2 ภาพกลุ่ม (Group Picture)

ภาพกลุ่มใช้ 2 ภาพหรือมากกว่านั้นตีพิมพ์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวแบบที่เหมาะสมเป็นพิเศษ ภาพกลุ่มให้ความชัดเจนในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ดีกว่าภาพเดี่ยว กรณีที่สถานที่นั้นมีความกว้างและ

ใหญ่มาก จนไม่สามารถถ่ายหรือเล่าด้วยภาพ ๆ เดียวจบ ภาพกลุ่มอาจมีทั้งที่เป็นมุมกว้าง เพื่อเก็บบรรยากาศและภาพในมุมแคบเพื่อการบอกถึงรายละเอียด ที่ภาพมุมกว้างไม่สามารถเจาะจงลงไปได้

2.3.3 ภาพชุด (Series Picture)

ภาพถ่าย Documentary เป็นลักษณะของงานภาพถ่ายที่แท้จริงแน่นอน ในบางครั้งต้องใช้การตีคุณค่าเป็นพิเศษ ดังนั้นทั้งหลักฐานและการพิสูจน์ที่เป็นเช่นนั้นสามารถเรียกได้ว่าภาพถ่ายเป็นเอกสาร (คำนิยามในพจนานุกรม) ดังนั้นทุก ๆ ภาพถ่ายสามารถพิจารณาเป็นเอกสารได้ถ้าประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับความพิเศษของเรื่องราวภายใต้การศึกษาเรียนรู้ นั้น ๆ คำ ๆ นี้ถูกใช้ไม่บ่อยนักในทศวรรษที่ 19 สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ถูกเก็บรายละเอียดด้วยภาพถ่าย ภาพถ่ายมีองค์ประกอบและรายละเอียดที่มากมาย การบันทึก การรวบรวม นั้นทำให้สามารถสร้างความสมบูรณ์ของการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ภายในโลกหรือสถานที่ต่าง ๆ เกิดขึ้นมาและในขณะเดียวกันภาพถ่ายสามารถทำให้เกิดศิลปะอีกด้วย

2.3.4 ภาพอันดับตามกัน (Sequence Picture)

คือภาพถ่ายแบบเดียวกันในตำแหน่งเดียวกันภายในไม่กี่วินาที เพื่อแสดงอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตัวอย่างเช่น สีหน้าของคนที่กำลังดีใจ

(www.portfolios.net,2009)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 บทวิเคราะห์และตัวอย่างงานช่างภาพ

2.4.1 Lucia Eggenhoffer

ภาพที่ 2.23 Lucia Eggenhoffer ที่มา : <http://luciaeggenhoffer.com/about>
(ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561.

Lucia Eggenhoffer เกิดที่สาธารณรัฐสโลวัก ประเทศสโลวาเกีย (ในขณะนั้นคือสาธารณรัฐสังคมนิยมเชกโกสโลวัก) และอาศัยอยู่ในปรากสาธารณรัฐเชกตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 เป็นช่างภาพ Street, Documentary, Travel และบางครั้งก็ถ่ายภาพ Portrait, Advertising ด้วย เมื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับ (บทกวีและวรรณกรรม) เธอทำงานได้หลากหลายอย่างมาก เช่น Copywriter, Producer, Illustrator และ Transcreator เธอให้เหตุผลว่า เธอสนุกกับทุกอย่างที่เชื่อมต่อกันและได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์มาสร้างผลงาน

เธอเขียนหนังสือบทกวีสองเล่ม และเธอรางวัลที่หนึ่งได้รับจากการเปิดตัวรางวัลปีแรก เธอยังเป็นผู้ร่วมเขียนหนังสือหลายเล่ม และได้รับการยอมรับในการประกวดภาพถ่ายนานาชาติจำนวนมากสำหรับการ ภาพถ่าย Street และ Documentary เธอได้รางวัลที่ 3 ในการประกวดภาพถ่ายระดับมืออาชีพระดับโลก ของปี 2012 ได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสาร Leica Fotografie International ใน National Geographic YourShot เรื่อง "Empathy Gap" ในหนังสือ Limited Edition MONO by 1x

เธอยังได้รับรางวัล (Young Lions Cannes หรือ Golden Award สำหรับความคิดสร้างสรรค์ที่โดดเด่นในงาน The Mobius Awards ใน Los Angeles, US) สำหรับความคิดสร้างสรรค์ในการโฆษณารายการทีวี esp. เธอให้แนวทางไว้ว่า การสังเกตการณ์และการค้นพบ เป็นคติที่สำคัญที่สุดในเวลาเธอทำงานศิลปะ เพราะทุก ๆ วันของเธอ มันมหัศจรรย์มาก ๆ

เธอรักที่จะสังเกตโลกรอบตัวของเธอ เธอสามารถใช้เวลามองภาพในชีวิตประจำวัน เหมือนกับการดูการดำเนินชีวิตที่มหัศจรรย์ของชีวิตต่าง ๆ ในโรงละครของโลก ดูทุกได้ทุกอย่างที่ตลอดเวลา โลกของเธอเปิดกว้างอย่างไม่หยุดนิ่งสำหรับทุกคน และเธอให้ความหมายที่สำคัญกับทุกคนว่า ถ้าคุณมีสมาธิคุณจะค้นพบว่าเรื่องราวเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นในตอนนี้นั้นยิ่งใหญ่ ในขณะที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้มองเห็น เรื่องราวเล็ก ๆ น้อย ๆ นั้นไม่ได้เป็นอดีตหรืออนาคต แต่มันเป็นช่วงเวลาอันมีค่าที่กำลังจะสูญหายไปตามกาลเวลา ในขณะที่คุณสนใจเรื่องอื่นแทน

เธอรูสึกน่าอัศจรรย์กับสิ่งที่มองเห็น และเธอจะจินตนาการความงามของสิ่งต่าง ๆ ลงไปกับ สิ่ง ๆ หนึ่งที่มักไม่มีใครสังเกตเห็น สิ่งเหล่านี้เรียบง่ายและไม่กล้าเปิดเผย ถ้ามองครั้งแรกสิ่งเหล่านั้นยังอาจดูไม่เข้าใจ แต่เมื่อเธอเริ่มเห็นความงามของสิ่ง ๆ นั้น มันจะมีจุดเชื่อมต่อที่แตกต่างกันอย่างรูปทรงพื้นผิว สิ่งนั้นมันสร้างแรงบันดาลใจให้เธอ นั่นเป็นเหตุผลที่เธอรูสึกว่าธรรมชาติมีความงาม และดึงดูดมากที่สุดในการถ่ายภาพ Street และ Documentary ไม่ใช่แค่ความตื่นเต้นจากการค้นพบเท่านั้น แต่ยังท้าทายกับสิ่งที่เธอรัก เพื่อที่จะจับภาพชีวิตที่ตรงไปตรงมาเมื่อมันเกิดขึ้นไม่มีอะไรที่อยู่ภายใต้การควบคุม เธอไม่สามารถย้ายเมฆหยุดฝนหรือดวงอาทิตย์จากที่ส่องแสงแรงเกินไป เธอไม่สามารถหยุดคนหรือสัตว์บนถนนได้ เธอไม่สามารถหยุดศิลปินได้ในระหว่างการแสดงของพวกเขา เธอต้องยอมรับและบางครั้งก็กลายเป็นที่น่าเสียดาย เพราะเธอมองไม่เห็นภาพที่จะจับภาพจิตวิญญาณที่แท้จริงของช่วงเวลา

Magic World of Puppeteers โลกของผู้เชิดหุ่นจะมองไม่เห็นและซ่อนตัวจากผู้ชม นักเชิดหุ่นแสดงได้สวยงามและคล่องแคล่วแต่กลับทำเป็นว่าผู้เชิดหุ่นไม่ได้มีอยู่จริง การแสดงของผู้เชิดจะได้รับการพิสูจน์โดยหุ่นเชิดเท่านั้น ในชุดนี้ต้องการให้จดจ่ออยู่กับบรรยากาศของโลกที่ไม่มีชีวิตชีวาและเต็มไปด้วยความหลงใหลและทุ่มเหที่มีต่อตัวของหุ่น จิตวิญญาณความอดทนและความแม่นยำในการเชิด และความรักรักที่นักแสดงมีให้ต่อหุ่น

(<http://luciaeggenhoffer.com/gallery/magic-world-of-puppeteers,2018>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Magic World of Puppeteers

ภาพที่ 2.24 Magic World of Puppeteers 1

ภาพที่ 2.25 Magic World of Puppeteers 2

ภาพที่ 2.26 Magic World of Puppeteers 3

ภาพที่ 2.27 Magic World of Puppeteers 4

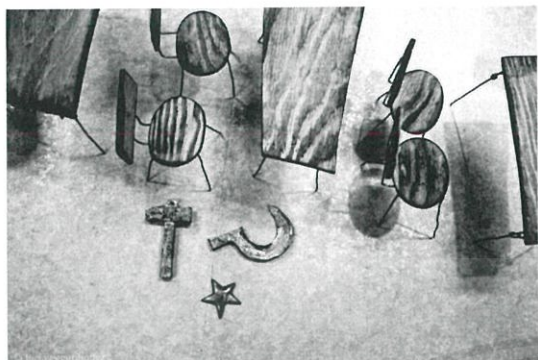
ภาพที่ 2.28 Magic World of Puppeteers 5

ภาพที่ 2.29 Magic World of Puppeteers 6

ที่มา : <http://luciaeggenhoffer.com/gallery/magic-world-of-puppeteers> (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

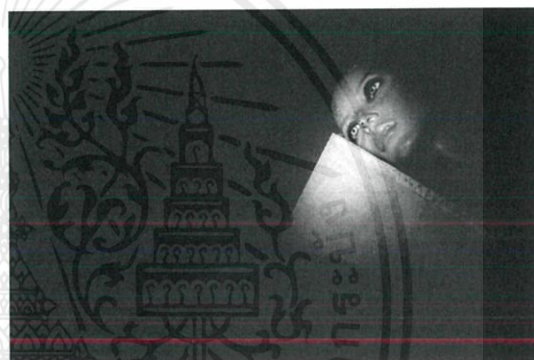
ภาพที่ 2.30 Magic World of Puppeteers 7

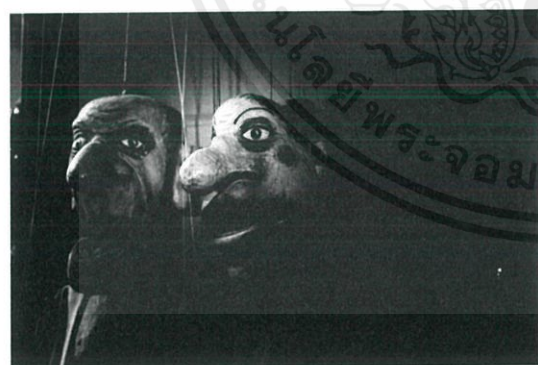
ภาพที่ 2.31 Magic World of Puppeteers 8

ภาพที่ 2.32 Magic World of Puppeteers 9

ภาพที่ 2.33 Magic World of Puppeteers 10

ภาพที่ 2.34 Magic World of Puppeteers 11

ภาพที่ 2.35 Magic World of Puppeteers 12

ที่มา : <http://luciaeggenhoffer.com/gallery/magic-world-of-puppeteers> (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561.

วิเคราะห์ผลงานในชุด Magic World of Puppeteers

- ลักษณะแสง

มีการใช้แสงไฟประดิษฐ์อย่างเช่น หลอดไฟนีออน ไฟต่อเนื่องแบบภาพยนตร์ และไฟแฟลช เพื่อให้ภาพดูมีมิติ ใช้ไฟแบบเป็นจุดเพื่อเน้นจุดที่ต้องการดึงดูดสายตา ใช้แสงแบบ Low Key

- ลักษณะองค์ประกอบภาพ

ในแต่ละภาพจะมีจุดรวมสายตา บางภาพจะอยู่ที่กึ่งกลางของภาพ บางภาพจะใช้แสงช่วยให้จุด ๆ นั้นเด่น มุมภาพเป็นมุมระดับสายตา บ้างก็เป็นมุม Top และมุมเดียวกับสายตาของหุ่น เพื่อให้ภาพดูมีความหลากหลาย มีของประกอบฉากที่ช่วยบ่งบอกถึงสภาพแวดล้อมในที่นั้น ๆ

- ลักษณะของอารมณ์

เห็นความมุ่งมั่นของนักเชิดความตั้งใจที่มีต่อหุ่น บางภาพบ่งบอกถึงความไม่มีชีวิตชีวาความเศร้าหมองหม่นของหุ่น และความลึกลับน่าค้นหาของมือที่กำลังเชิด

- สรุปแนวคิด

ผลงานของเธอแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวเบื้องหน้าและเบื้องหลังของการเชิดหุ่น อย่างการสร้างหุ่นที่ต้องให้ความทุ่มเทและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่รัก การฝึกซ้อมเชิดหุ่นที่ต้องใช้เวลานานกว่าจะสำเร็จ การซ่อนตัวในแสงที่ริบหรี่เพื่อให้อารมณ์สื่อถึงความไม่มีชีวิตชีวา รูปแบบการทำงานของเธอ คือเธอเข้าไปสัมผัสชีวิตและใช้ความรู้สึกของผู้เชิดหุ่น เธอถ่ายภาพแบบ Low Key เพื่อให้ดูเศร้าหมอง และต้องการเน้นให้ผู้คนจดจ่อกับสิ่งที่โดดเด่นกระทบนนั้นดูโดดเด่นออกมาจากรูปภาพ แต่ยังคงรายละเอียดเล็ก ๆ ของชิ้นส่วนหุ่น เธอมีมุมมองที่ไม่เหมือนใคร เสมือนว่าเธอเข้าไปอยู่ในตัวหุ่น และมีมุมมองที่เปรียบเหมือนสายตาของหุ่นเอง

- แนวทางที่นำมาปรับใช้กับผลงาน

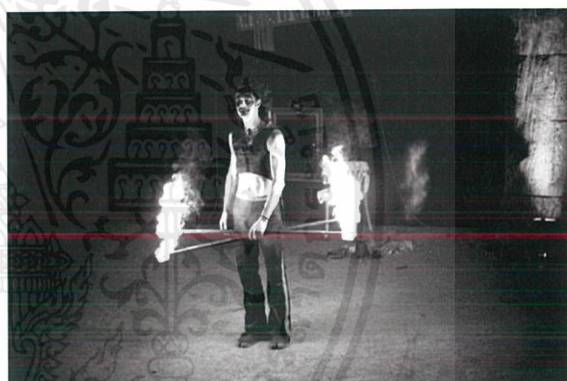
ถ่ายทอดเรื่องราวความตั้งใจ ความรัก จิตวิญญาณของนักแสดงและตัวหุ่น ความทุ่มเทของการฝึกซ้อม เน้นไปที่อารมณ์ของตัวแบบและโทนภาพ และใช้สภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ มาเป็นองค์ประกอบหลักในการเล่าเรื่อง

In Da Stroj

Cirque Garuda เป็นกลุ่มศิลปินเช็กที่มีจุดประสงค์หลักคือการผสมผสานระหว่างเทคนิคการเล่นกลการแสดงกายกรรมการฉายแบบโต้ตอบการแสดงทางกายภาพกับการเข้าสู่วงเวียนใหม่ ศิลปินจากกลุ่มนี้พยายามใช้ทุกแง่มุมเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการบอกเล่าเรื่องราวที่มีมนต์ขลังเกี่ยวกับการผลักดันความเป็นไปได้ของมนุษย์นอกเหนือจากสายตาของเขา และเพื่อเปิดประตูสู่มิติแห่งจินตนาการของมนุษย์ ภาพเหล่านี้เป็นผลงานของพวกเขาใน Da Stroj ซึ่งเต็มไปด้วยการเล่นกายกรรมไฟ ตัวตลกและหน้ากาก พาร์คในปราก 4 มิถุนายน 2552

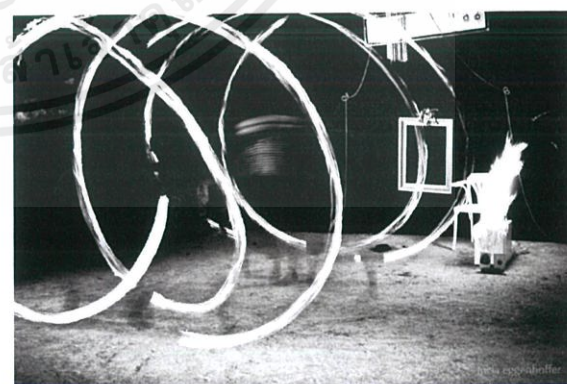
ภาพที่ 2.36 In Da Stroj 1

ภาพที่ 2.37 In Da Stroj 2

ภาพที่ 2.38 In Da Stroj 3

ภาพที่ 2.39 In Da Stroj 4

ที่มา : <http://luciaeggenhoffer.com/gallery/in-da-stroj> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ผลงานในชุด In Da Stroj

- ลักษณะของแสง

ใช้แสงไฟประดิษฐ์ของทางโรงละครเอง และเป็นแสงจากไฟที่จุดเพื่อการแสดง คอนทราสต์ และใช้แสงแบบ Low Key

- ลักษณะองค์ประกอบ

ลักษณะองค์ประกอบเน้นจุดสนใจไว้ตรงกลางของภาพ ในภาพที่มีการใช้เทคนิค slow shutter เพื่อให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของนักแสดง

- ลักษณะของอารมณ์

ภาพนักแสดงดูมีพลังและ Movement ที่เป็นธรรมชาติจากการแสดงกายกรรมไฟ มีการใช้แสงจากด้านบนส่องมาที่ตัวนักแสดงเพื่อให้ดูลึกลับและเสมือนในโรงละคร

- สรุปลักษณะ

ชุดภาพถ่ายที่เล่าถึงการแสดงกายกรรมไฟที่น่าหวาดเสียว แสดงให้เห็นถึงการทุ่มเทจากการฝึกซ้อมหนักจนแสดงออกมาได้อย่างสวยงามราวกับธรรมชาติ

- แนวทางที่นำมาปรับใช้กับผลงาน

ถ่ายทอดเรื่องราวความตั้งใจของนักแสดงในความสามารถและทุ่มเทให้ความรักในสิ่งที่ทำ ใช้ Movement การเคลื่อนไหวมาช่วยดำเนินเรื่อง และใช้สภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ มาเป็นองค์ประกอบหลักในการเล่าเรื่อง

2.4.2 Cedric Arnold

ภาพที่ 2.40 Cedric Arnold

ที่มา :

<https://www.facebook.com/130680070283225/photos/a.155436244474274.32883.130680070283225/223997027618195/?type=3&theater> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

ช่างภาพชาวฝรั่งเศส / อังกฤษ Cedric Arnold เกิดเมื่อปีพ. ศ. 2519 ในสหราชอาณาจักร จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยปารีส ในระหว่างการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยปารีส เขาได้ถ่ายรูปและทำภาพยนตร์ขึ้นครั้งแรกในการเรียนวิชาภาพยนตร์สารคดี และเขาใช้เวลาส่วนมากอยู่ในห้องมืด เขาเริ่มต้นอาชีพในลอนดอนและต่อมาย้ายไปอยู่ที่กรุงเทพฯ ในการทำงานส่วนตัวของเขา เขามักจะใช้เวลาไปสำรวจและค้นหาเครื่องหมายของเวลาซึ่งอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเองหรือเรื่องที่ต้องการแสดงด้วยสื่อที่เขาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขาอาศัยในเอเชียมานานกว่า 15 ปีเขาเชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพ Portraits, Commercial Travel, Documentary ตลอดจนการถ่ายภาพยนตร์สั้น เขายังเคยถ่ายภาพนักแสดงและนักการเมืองในสตูดิโอและนอกสถานที่

เขามีประสบการณ์มากกว่า 15 ปีในการจัดการหน่วยงานในภูมิภาคนี้ด้วยเครือข่ายทีมงานที่มีทักษะระดับสูง ทีมงานช่างภาพและผู้ช่วยด้านการขนส่ง

เขารู้สึกสบายใจที่ได้ทำงานอยู่คนเดียวในพื้นที่ห่างไกลและได้ทำงานกับทีมงานที่มีความคิดสร้างสรรค์และความเป็นมืออาชีพ ผู้ช่วยของเขาเป็นผู้รู้และสามารถพูดภาษาฝรั่งเศส, ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว ภาพยนตร์สั้นและงานส่วนตัวของเขามักจะได้จัดแสดงประจำในพิพิธภัณฑ์

เขายังได้ร่วมงานกับบริษัทต่าง ๆ เช่น Samsung, Canon, Random House, Toyota, Penguin Books, Rotary International, The United Nations, L'Oreal, Sofitel, McCann Erickson, Lafarge, Cartier, Thai Airways, National Geographic Channel, McAfee

นอกจากนั้นเขายังเป็นบรรณาธิการนิตยสารอีกหลายฉบับอย่าง Sunday Times, Le Monde, Time, Geo, Newsweek, Washington Post, Monocle, Travel & Leisure, Conde Nast Traveler, GQ, Marie Claire, Bon Appetit., Wall Street Journal, Stern, Financial Times, New York Time, IO Donna, Neon, Bloomberg Markets

งานนิทรรศการของเขาที่ผ่านมา เช่น

Natural History Museum, Los Angeles | 'Tattoos', 2018

Design Museum | Ghent 'A Wild Thing', 2018

Field Museum | Chicago 'Tattoo', 2017

Tropen Museum, Amsterdam | 'Body Art II', 2018

Royal Ontario Museum, Toronto | 'Tattoos', 2016

MAS | Museum aan de Stroom, Antwerp | 'Body Art', 2016

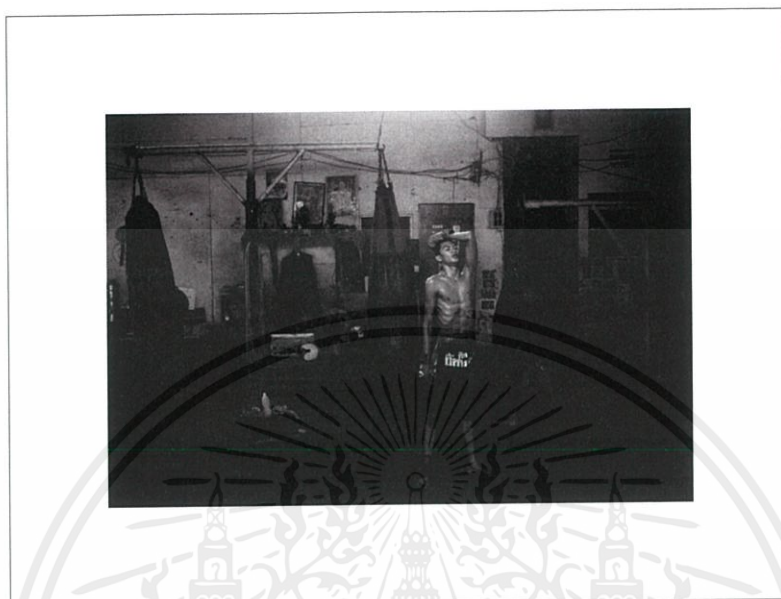
Museum of Folk Art, Santa Fe | 'Sacred Realm', 2017

Olympia, London | Art, 2016 เป็นต้น

(<https://www.realfeatures.com/about/>,2018)

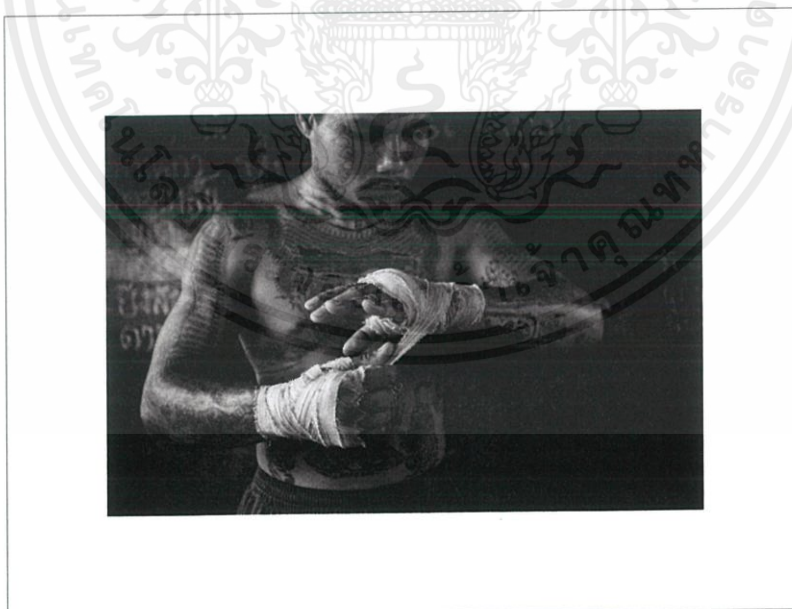
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Boxing Feature

ภาพที่ 2.41 Boxing Feature 1

ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

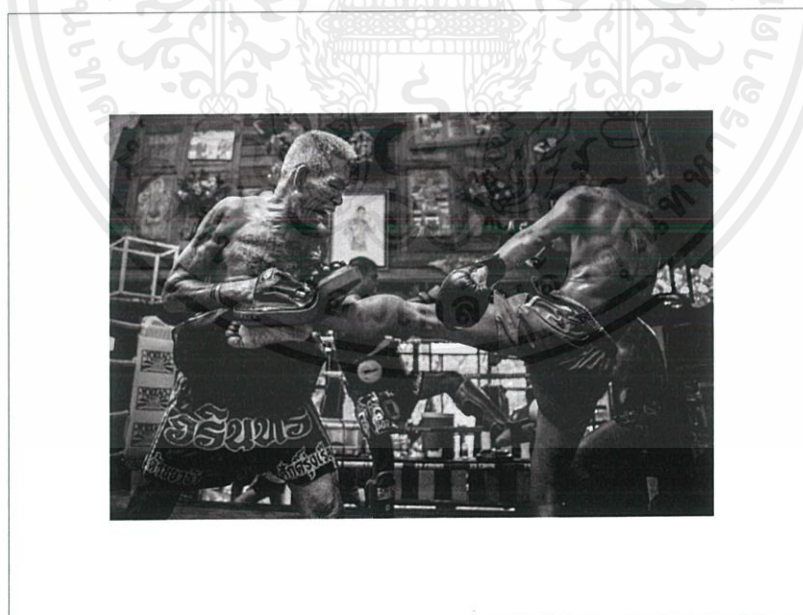

ภาพที่ 2.42 Boxing Feature 2 ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

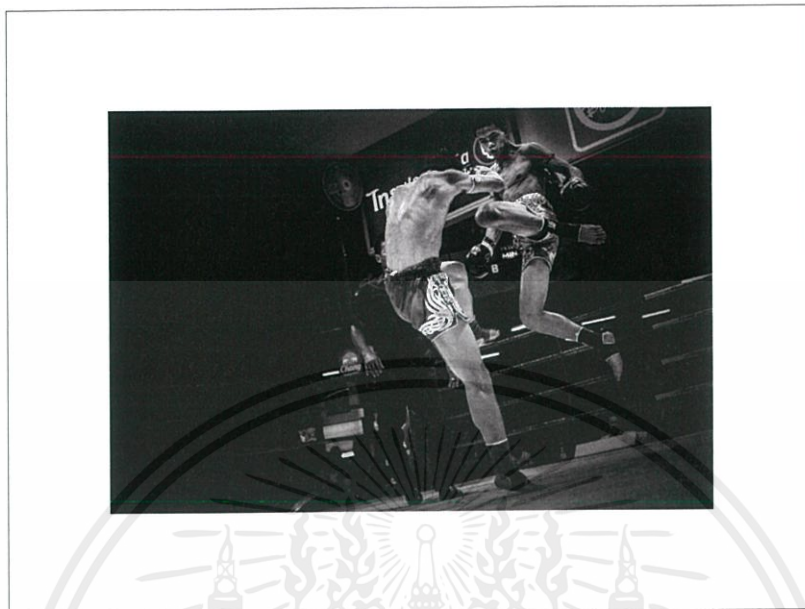

ภาพที่ 2.43 Boxing Feature 3 ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

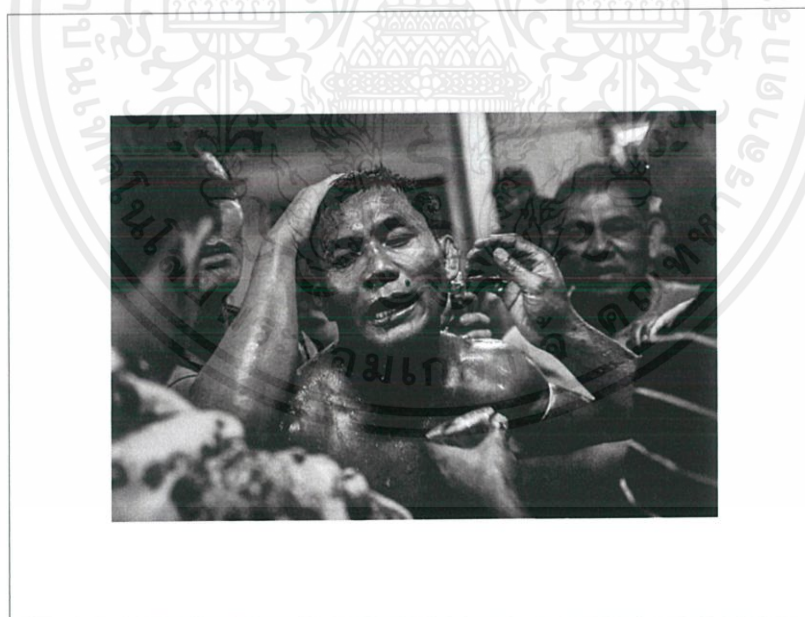

ภาพที่ 2.44 Boxing Feature 4 ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.45 Boxing Feature 5 ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

ภาพที่ 2.46 Boxing Feature 6 ที่มา : <https://www.realfeatures.com/portfolio/photographs/muay-thai-boxing/> (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“มวยไทย” เป็นกีฬาการต่อสู้อย่างหนึ่ง หรือที่เรียกกันว่า "ศิลปะแห่งแปดขา" เนื่องจากการใช้กำปั้น ข้อศอก หัวเข่า และหน้าแข้ง ในอดีตย้อนหลังไปศตวรรษที่ 16 มวยไทยเป็นชื่อที่รู้จักกันในฐานะมวยสไตส์สยาม ในระหว่างการสู้รบกับชาวเขมรและพม่า กีฬามวยไทยนี้ได้รับการยอมรับในระดับสากลเมื่อการต่อสู้ระหว่างประเทศครั้งแรกถูกจัดขึ้น การต่อสู้มวยไทยครั้งแรกถูกจัดขึ้นเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 และในปัจจุบันได้รับความนิยมจากทั่วโลกด้วยการกลับมาของกีฬาชนิดนี้ เกิดเป็นความนิยมในเขตเมือง มีการฝึกฝนกีฬาชนิดนี้เป็นอย่างมากสำหรับผู้สนใจฝึกอบรมและจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในอนาคต มากกว่าการออกกำลังกาย

ขณะนี้ลิกนักรวมมืออาชีพอยู่ภายใต้การควบคุมของสภามวยไทยสากลในกรุงเทพฯ ภาพถ่ายชุดนี้ได้ถ่ายในโรงยิมและได้ถ่ายภาพในสโมสรมวยหลายแห่งในกรุงเทพฯ รวมถึงฉากเบื้องหลังฉากของสนามมวยและสโมสรมวยหลาย ๆ แห่ง

(<https://www.realfeatures.com/muay-thai-boxing-boxe-thaie-bangkok-144/>,2018)

วิเคราะห์ผลงานในชุด Boxing Feature

- ลักษณะของแสง

ใช้แสงไฟประดิษฐ์ของสถานที่นั้น ๆ อย่างสนามมวยและพื้นที่ฝึกซ้อมผสมกับแสงธรรมชาติของพื้นที่นั้น ๆ คอนทราสต์ และใช้แสง แบบ Low Key

- ลักษณะองค์ประกอบ

ลักษณะองค์ประกอบเน้นจุดสนใจไว้ตรงกลางของภาพ หรือตรงจุดตัดเก้าช่อง ใช้แสงมาตกกระทบกับตัวแบบเพื่อให้เป็นจุดสนใจในภาพ และใช้แสงธรรมชาติมากระทบทำให้เกิดเป็น Rim light ที่ตัวแบบ

- ลักษณะของอารมณ์

แต่ละภาพมีการใช้อุปกรณ์ แบบ สิ่งของต่าง ๆ และสถานที่นั้น ๆ เพื่อช่วยในการเล่าเรื่องราวนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ใช้แสงธรรมชาติและแสงไฟประดิษฐ์ผสมกันกับตัวแบบทำให้รู้สึกถึงพลังและความมุ่งมั่น

- สรุปแนวคิด

ชุดภาพถ่ายที่เล่าถึงวิถีของนักมวยที่เหน็ดเหนื่อยจากการฝึกซ้อมและไปต่อสู้ท่ามกลางสายตาผู้คนจำนวนมาก

- แนวทางที่นำมาปรับใช้กับผลงาน

ถ่ายทอดเรื่องราวความตั้งใจ ความเหน็ดเหนื่อยการจากฝึกซ้อม เน้นไปที่อารมณ์ของตัวแบบ ใช้โทนภาพที่ดูมืดและคอนทราสต์ และใช้สภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ มาเป็นองค์ประกอบหลักในการเล่าเรื่อง

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนการถ่ายทำ

เริ่มแรกข้าพเจ้าได้มีการติดต่อขอเข้าไปสัมภาษณ์พูดคุยและเก็บข้อมูลกับประวัติหุ่นละครเล็ก เพื่อที่จะได้มีความคุ้นเคยและเข้าใจจุดประสงค์ในการมาเป็นผู้อนุรักษ์และการเป็นนักแสดงของพวกเขา หลังจากได้ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์พูดคุย และเก็บข้อมูล ข้าพเจ้าจึงเริ่มทำการกำหนดวันการถ่ายภาพ โดยอิงจากวันทำการแสดงของคณะศิลปกรรมค่านายและโจหุลยส์เป็นหลัก และนัดหมายกับหัวหน้าคณะก่อนล่วงหน้า จากนั้นมีการเขียนสตอรี่บอร์ดเพื่อกำหนดขอบเขตเรื่องราวของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ และเริ่มดำเนินการถ่ายภาพ

3.2 ข้อมูลบุคคล

หุ่นละครเล็กคณะโจหุลยส์โดยมี พิสุตร ยังเขียวสด, สุรินทร์ ยังเขียวสด เป็นผู้บริหารนาฏยศาลา หุ่นละครเล็กโจหุลยส์ และหุ่นละครเล็กคณะศิลปกรรมค่านายที่มีการรวมตัวกันใหม่จากการปิดตัวลงของสวนลุมไนท์บาซาร์ โดยมี นพดล หงส์สีสกุล, เฉลิมชัย ฉัตรรุ่งเรือง, ธีระพันธ์ คำไต้ เป็นผู้ร่วมก่อตั้งคณะศิลปกรรมค่านาย และยังมีสมาชิกอีกหลาย ๆ คน มีอายุตั้งแต่ 10-50 ปี

3.2.1 บทสัมภาษณ์หุ่นละครเล็กคณะโจหลุยส์

ภาพที่ 3.1

สุรินทร์ ยังเขียวสด (แกะ) อายุ 50 ปี

จากที่ได้สัมภาษณ์ สุรินทร์ ยังเขียวสด (แกะ) อายุ 50 ปี บ้านเกิดจังหวัดนนทบุรี จุดเริ่มต้นของการมาทำหุ่นละครเล็ก เริ่มจากสมัยยังเด็ก ด้วยตระกูลที่สืบเชื้อสายการแสดงหุ่นละครเล็กมาจากคุณพ่อสาคร ยังเขียวสด สมัยที่ยังอยู่จังหวัดนนทบุรีก็ได้อยู่ โดยคุณพ่อปลูกฝังและให้เรียนโขนมาตั้งแต่เด็ก เรียนจากโรงเรียนมาแล้วก็จะมาเรียนโขนกับคุณพ่อต่อ โดยให้ฝึกซ้อมกับตัวหุ่นที่กำลังสร้างอยู่นั้นเอง เนื่องจากมีเวลาอยู่เพียงไม่กี่วัน ก่อนที่จะออกแสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2528 คุณพ่อสร้างส่วนไหนเสร็จก่อนก็จะให้ลูก ๆ ได้ฝึกเชิดในส่วนนั้น ๆ ไปก่อน เช่นฝึกกล่อมหน้าหุ่น ฝึกใช้รอกบังคับมือหุ่น เป็นต้น และเมื่อตัวหุ่นเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงได้ให้ฝึกการเชิดครบส่วนทั้งตัว ต่างก็เติบโตมาด้วยกันและได้รับการฝึกพื้นฐานทางด้านแสดงร่วมกันมาโดยตลอด จนมันซึมซับมาเรื่อย ๆ เลยเกิดเป็นความรักที่มีต่อตัวหุ่น

ภาพที่ 3.2

ณัฐจักร ยังเขียวสด (ตุน) อายุ 31 ปี

จากที่ได้สัมภาษณ์ ณัฐจักร ยังเขียวสด (ตุน) อายุ 31 ปี บ้านเกิดจังหวัดนนทบุรี จุดเริ่มต้นของการมาทำหุ่นละครเล็ก เริ่มขึ้นตอนหลังจากจบ ม.3 แล้วไปเรียนต่อโพธิ์เทคนิค สถาปัตยกรรมตกแต่งภายในแต่ว่ามีเหตุทะเลาะวิวาทกันบ่อย จึงออกมาทำหุ่นละครเล็กจนถึงปัจจุบัน ด้วยความที่เป็นหลานของปู่ใจหุ่ยปู่บังคับให้หัด จึงได้หัดไชนตั้งแต่เด็ก แต่ว่าตอนเด็กไม่ชอบเลยคิดว่าคงไม่เรียนด้านนาฏศิลป์ ไปเรียนด้านสายสามัญอย่างอื่นดีกว่า แต่เรียนไม่จบเลยกลับมาทำศิลปะจากคนที่ไม่ได้รับรักมากเท่าไร แล้วมันซึมซับกับการเป็นอยู่ ได้เห็นอาชีพหุ่นแล้วมีความสุขจนเกิดเป็นความรักโดยไม่รู้ตัว จึงได้มาทำหุ่นจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 3.3

ไมตรี ปรางค์รัตนศิลา (บิลลี่) อายุ 44 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่ได้สัมภาษณ์ ไมตรี ปรางค์รัตนศิลา (บิลลี่) อายุ 44 ปี จุดเริ่มต้นของการมาทำหุ่นละครเล็ก เริ่มตอนสมัยเป็นนักศึกษา ปี 2 เคยได้ทำรายงานเกี่ยวกับหุ่นไทย นั้นเป็นครั้งแรกที่ได้รู้จักกับหุ่นละครเล็ก จึงสนใจที่อยากจะศึกษาและทดลองมาทำดู เลยมาลองเชิดดูก็เกิดเป็นความสุขหลังจากนั้นก็ค่อย ๆ คิดว่าอยากเพิ่มส่วนประกอบและทำกลไกให้มันดี ทำวัสดุที่เบาขึ้นต่อเสริมเติมแต่งให้กับตัวหุ่น ก็เลยผันตัวเองมาเป็นช่างทำหุ่นจนถึงปัจจุบัน

สัมภาษณ์วันที่ 2 มีนาคม 2561

3.2.2 บทสัมภาษณ์หุ่นละครเล็กคณะศิลปกรรมค่านาย

ภาพที่ 3.4

นภดล หงส์สีสกุล (จิว) อายุ 41 ปี

จากที่ได้สัมภาษณ์ นภดล หงส์สีสกุล (จิว) อายุ 41 ปี จุดเริ่มต้นของการมาทำหุ่นละครเล็ก เริ่มจากเมื่อก่อนชอบหุ่นมานานมาก ๆ จึงได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยเลือกเรียนวิชาเอกคือ โขนลิง คือตัวลิงมันมีเสน่ห์ของมัน มันขี้เล่นและมีอิทธิฤทธิ์มาก ต่อมาก็ได้ไปเข้าแสดงกับคณะโจหลุยส์ แต่ว่าเกิดการปิดตัวลงของสวนลุมไนท์บาซาร์ ต่อมาก็ได้ร่วมกับกลุ่มศิลปินผู้เชิดหุ่นละครเล็กจนเกิดได้ก่อตั้งคณะศิลปกรรมค่านายขึ้นมา โดยเกิดจากการถ่ายทอดธรรมะโดยมีแนวคิดที่ว่า เราหลงลืมอะไรไปรีไปเล่า คนดูมาดูเราพวกเขาได้รับแต่ความสุข แต่เราอยากให้เขากลับไปมองตัวเองว่าสิ่งไหนดีและไม่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.5

ธีระพันธ์ คำไล่ (ปอ) อายุ 35 ปี

จากที่ได้สัมภาษณ์ ธีระพันธ์ คำไล่ (ปอ) อายุ 35 ปี จุดเริ่มต้นของการมาทำหุ่นละครเล็ก คือเป็นคน ที่เรียนโขนอยู่แล้ว และได้เห็นการแสดงหุ่นละครเล็กโจหลุยส์ เนื่องจากครูที่มหาลัยได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับหุ่นละครเล็ก จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจที่อยากจะเชิดหุ่นเพราะมันตรงกับสาขาที่เรียนด้วย พอเราได้เชิดได้แสดง ก็สนใจอยากทำหุ่นขึ้นมาเองจนเกิดเป็นหุ่นหนุมานที่คณะศิลปกรรมค่านายเราได้ช่วยกันสร้างขึ้น

สัมภาษณ์วันที่ 4 มีนาคม 2561

3.3 ตารางการทำงาน

วันที่ 9	มกราคม	2561	นำเสนอหัวข้อ 1
วันที่ 23	มกราคม	2561	นำเสนอหัวข้อ 2
วันที่ 13	กุมภาพันธ์	2561	เสนอข้อมูล
วันที่ 3	มีนาคม	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 1
วันที่ 13	มีนาคม	2561	นำเสนอข้อมูล Preproduction
วันที่ 21	เมษายน	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 2
วันที่ 24	เมษายน	2561	นำเสนอความคืบหน้า
วันที่ 28	เมษายน	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 3
วันที่ 12	พฤษภาคม	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 4
วันที่ 27	พฤษภาคม	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 5
วันที่ 1	มิถุนายน	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 6
วันที่ 2	มิถุนายน	2561	ขั้นตอนการถ่ายทำครั้งที่ 7

3.4 ขั้นตอนการถ่ายทำ

ภาพทั้งหมด 19 ภาพ ถ่ายภาพด้วยกล้อง NIKON D5100 และ NIKON D810 โดยเลนส์ NIKON 24-120 mm F4, NIKON 50 mm F1.8 ,Flash NIKON Speedlight SB-5000

ลักษณะแสงจะเป็นแสงธรรมชาติและแสงไฟประดิษฐ์ และบริบทท่าทางของตัวแบบก็จะเป็นธรรมชาติ

เขียนสตอรี่บอร์ดเพื่อกำหนดขอบเขตเรื่องราวที่จะนำเสนอและสิ่งที่ขาดหรือความต้องการในชุดผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 ผลการลงพื้นที่การถ่ายภาพ

3.5.1 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 1

ในการลงพื้นที่ครั้งแรกมีความลำบากอยู่บ้าง เนื่องจากเข้าไปถ่ายภาพในร้านอาหารของของโจ หลุยส์ ทำให้บางครั้งในการถ่ายภาพต้องหลบผู้ชมที่กำลังชมการแสดง ทำให้ได้มุมภาพที่ยังไม่ค่อยดีมากนัก อีกทั้งพื้นที่ในการถ่ายภาพมีน้อยทำให้เคลื่อนไหวไม่ค่อยสะดวก แสงในร้านอาหารมีแสงไม่สว่างมาก จึงต้องใช้ ISO ที่สูงขึ้น

ภาพที่ 3.6 ลงพื้นที่ครั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.2 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 2

ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ได้เริ่มได้ภาพที่ดีขึ้น และได้เข้าไปในโรงละครที่มี แสง สี พร้อมต่อการแสดง รอบนี้ได้ถ่ายการซ้อมการแสดง และเบื้องหลังฉากของพวกเขา ได้มุมมองที่แตกต่างจากครั้งแรกอยู่มาก เนื่องจากมีพื้นที่ในการถ่ายเพิ่มมากขึ้น ครั้งนี้มีบางคนที่ข้าพเจ้ายังไม่เคยเจอมาก่อน จึงได้เข้าไปพูดคุย และทำความรู้จักเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยมากขึ้น ครั้งนี้บางจังหวัดหะก็ใช้แฟลชเพื่อให้ตัวแบบเด่นขึ้นมา โรงละครในตอนที่ยังไม่แสดง แสงค่อนข้างน้อยจึงต้องใช้ ISO ที่สูงขึ้น

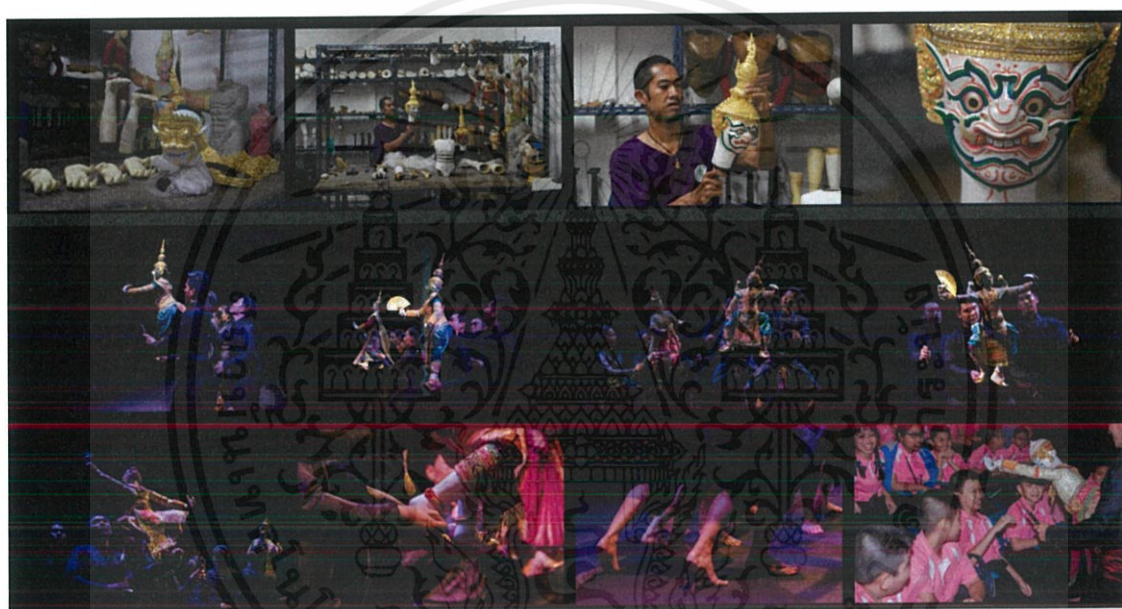

ภาพที่ 3.7 ลงพื้นที่ครั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.3 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 3

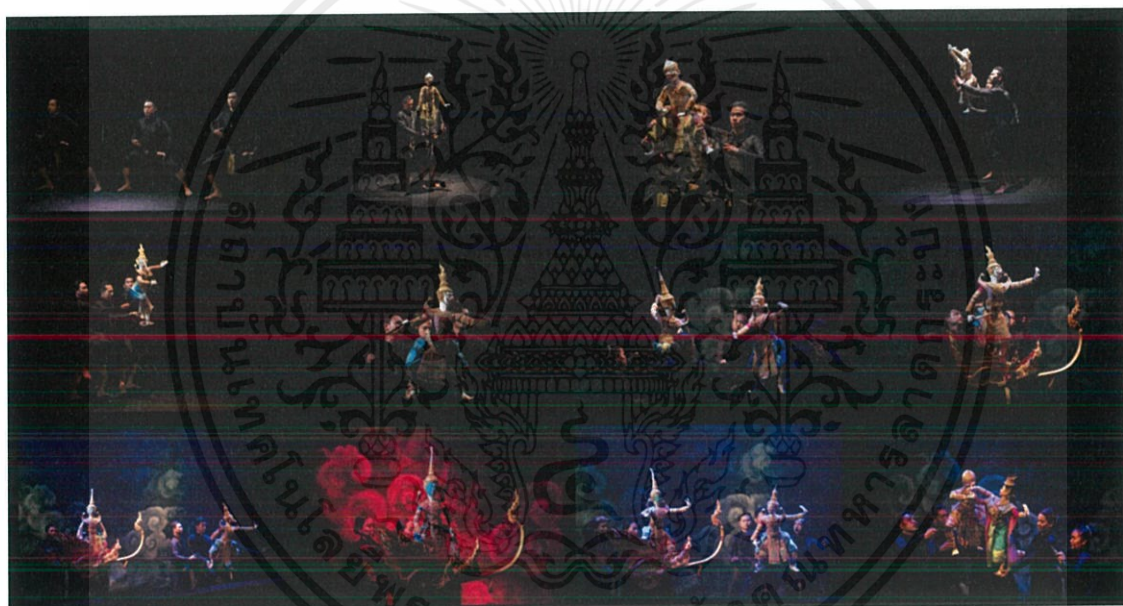
การลงพื้นที่ครั้งนี้ได้เห็น ห้องที่ไว้ใช้สร้างหุ่นและส่วนประกอบต่าง ๆ ของหุ่น จากนั้นช่วงเวลาที่พวกเขาแสดง ได้รู้ถึงทิศทางการหันหน้าจังหวะหมุ่นต่าง ๆ รอบนี้เป็นการแสดงให้เด็กที่มาทัศนศึกษาชม จึงได้มุมมองที่อยู่ด้านหน้าเวที และด้านข้างเวที

ภาพที่ 3.8 การลงพื้นที่ครั้งที่ 3

3.5.4 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 4

การลงพื้นที่ครั้งนี้ได้เข้าไปถ่ายรอบการแสดงรอบแรกของการเปิดโรงละครอย่างเป็นทางการ จึงทำให้ไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปยังมุมต่าง ๆ ได้ ต้องอยู่ตามจุดเท่านั้น ในช่วงที่ยังไม่เริ่มการแสดงคนยังไม่มากก็จะไปยืนดูทิศทางต่าง ๆ ของการแสดงก่อนเพื่อให้ได้มุมที่ดีที่สุดในการมองเห็น ในบางตอนแสงน้อยทำให้ต้องวางแผนและมาถ่ายเก็บในครั้งต่อไป

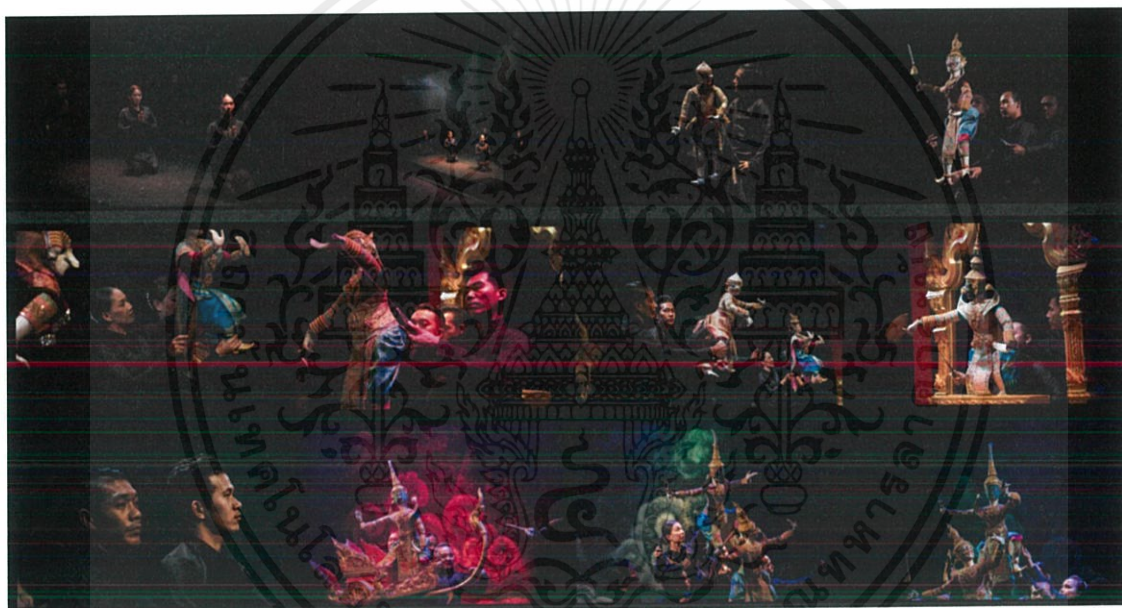

ภาพที่ 3.9 การลงพื้นที่ครั้งที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.5 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 5

การลงพื้นที่ครั้งนี้คือการตั้งใจในตอนที่วางแผนไว้ตั้งแต่ครั้งก่อน คือจะต้องได้มุมแบบนี้และท่าทางอารมณ์แบบนี้ ในครั้งนี้ได้ภาพตอนนักแสดงกำลังไหว้ครู แต่คิดว่าอยากได้มุมที่ใกล้ชิดกว่านี้จึงวางแผนมาเก็บในครั้งต่อไป การลงพื้นที่ครั้งนี้เริ่มมองมุมแบบใกล้ชิดนักแสดงมากขึ้น และหาจังหวะในตอนที่กำลังประกอบท่าทางของหุ่น 2 ตัว

ภาพที่ 3.10 การลงพื้นที่ครั้งที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.6 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 6

ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ ได้ไปถ่ายทางคณะศิลปกรรมค่านายซึ่งตั้งอยู่ที่คลองบางหลวง และได้วางแผนไว้ก่อนหน้านี้แล้วว่าต้องการภาพมุมไหน เนื่องจากเคยมาชมการแสดงก่อนที่จะเข้ามาถ่ายทำ ที่สถานที่นี้มีความขลังด้วยตัวของมันเองอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นพื้นที่เขตวัด ซึ่งมีเจดีย์ตั้งอยู่กลางบ้านทำให้การแสดงหุ่นละครเล็กของที่นี่มีพลังและดูมีเสน่ห์เป็นอย่างมาก ในครั้งนี้ต้องการที่จะถ่ายทอดภาพการฝึกซ้อม และความรักที่มีต่อตัวหุ่น ภาพความสำเร็จของการสร้างหุ่นที่ส่งผลให้เกิดเป็นความรักและความภูมิใจต่อความสำเร็จที่คณะนี้มี

ภาพที่ 3.11 การลงพื้นที่ครั้งที่ 6

3.5.7 ภาพที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งที่ 7

การลงพื้นที่ครั้งนี้มีการวางแผนที่หลากหลายอย่าง ต้องการมุมมองภาพ อารมณ์ภาพแบบที่แตกต่างจากการลงพื้นที่ครั้งก่อน ๆ ซึ่งก็ได้เป็นภาพที่คนทั่วไปไม่ค่อยได้เห็นกัน ในครั้งนี้ได้ขอเข้าไปถ่ายข้างทำหุ่น และได้ขอความช่วยเหลือให้เห็นถึงอุปกรณ์การทำงานในการทำหุ่น ในครั้งนี้ได้เข้าไปถ่ายภาพห้องเก็บหุ่นเก่า ซึ่งเป็นหุ่นที่เก่าตั้งแต่สมัยครูโจหุลยส์ก็มี ในการถ่ายครั้งนี้ได้ขอเข้าไปเบื้องหลังและมุมข้าง ๆ เวทีของโรงละคร เพื่อให้ได้มุมมองที่แปลกใหม่มากขึ้น ปัญหาของการลงพื้นที่ครั้งนี้คือ ต้องคิดไวและทำไว เนื่องจากช่างเวทีมีการขยับเข้าออกของฉากและอุปกรณ์ตลอดเวลา

ภาพที่ 3.12 การลงพื้นที่ครั้งที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

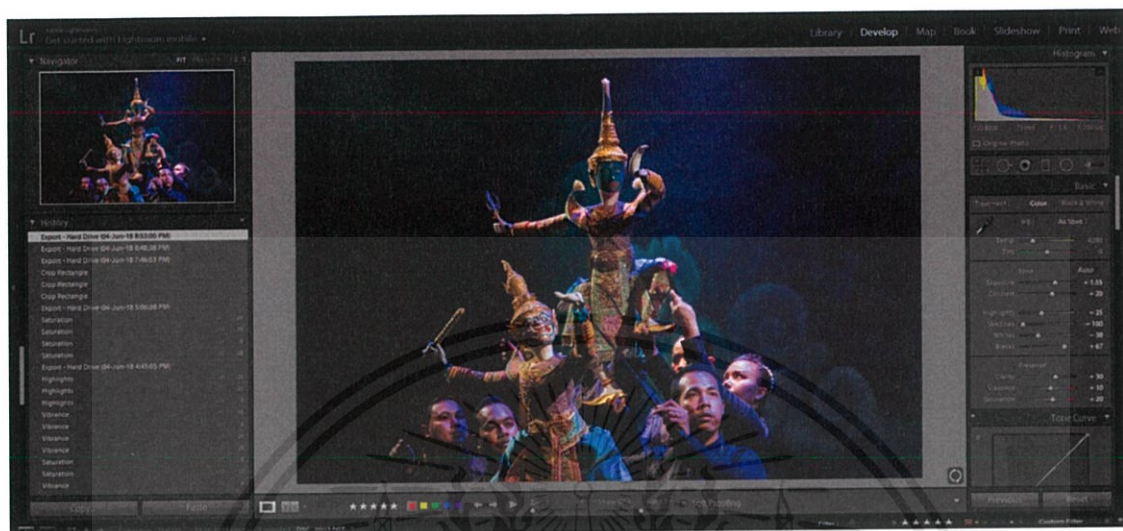
3.6 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

ปรับแต่งสีภาพโดยโปรแกรม Adobe Photoshop Lightroom CC 2015 โดยมีการปรับ Exposure เพื่อให้ความสว่างของภาพทุกภาพเท่ากัน, ลด/เพิ่ม Contrast, Highlight ,Shadows ให้เหมาะสม ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ,เพิ่ม Clarity ให้ภาพมีความคมชัดมากยิ่งขึ้น ,เพิ่ม Vibranc เล็กน้อยให้ภาพดูมีสีสันเพิ่มมากขึ้น, เพิ่ม Saturation เล็กน้อยให้ภาพดูมีชีวิตชีวา ,ปรับ Lens Corrections เพื่อแก้ Perspective สำหรับบางภาพที่มีความผิดเพี้ยน ,ลด Noies สำหรับภาพที่ถ่ายด้วย ISO ที่สูง

ภาพที่ 3.13 ภาพต้นฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.14 ภาพที่ได้รับการปรับแต่ง

ภาพที่ 3.15 ภาพเปรียบเทียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

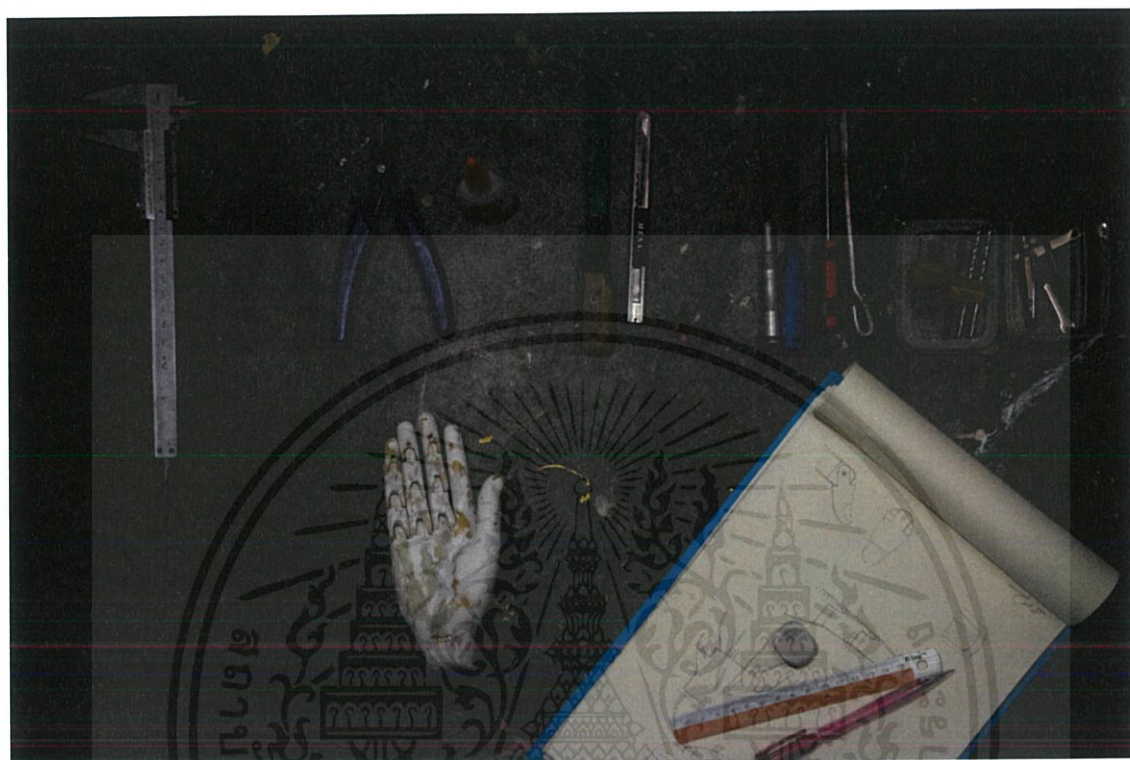
บทที่ 4

ผลงาน

ภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

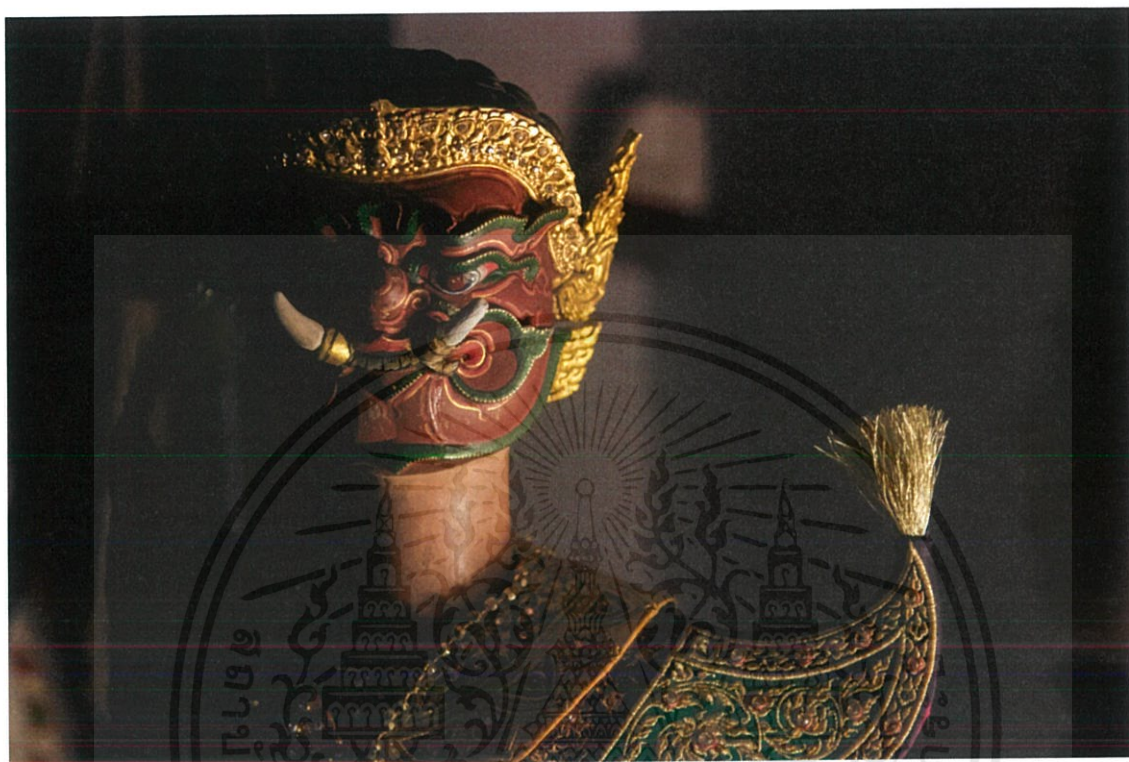
ภาพที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

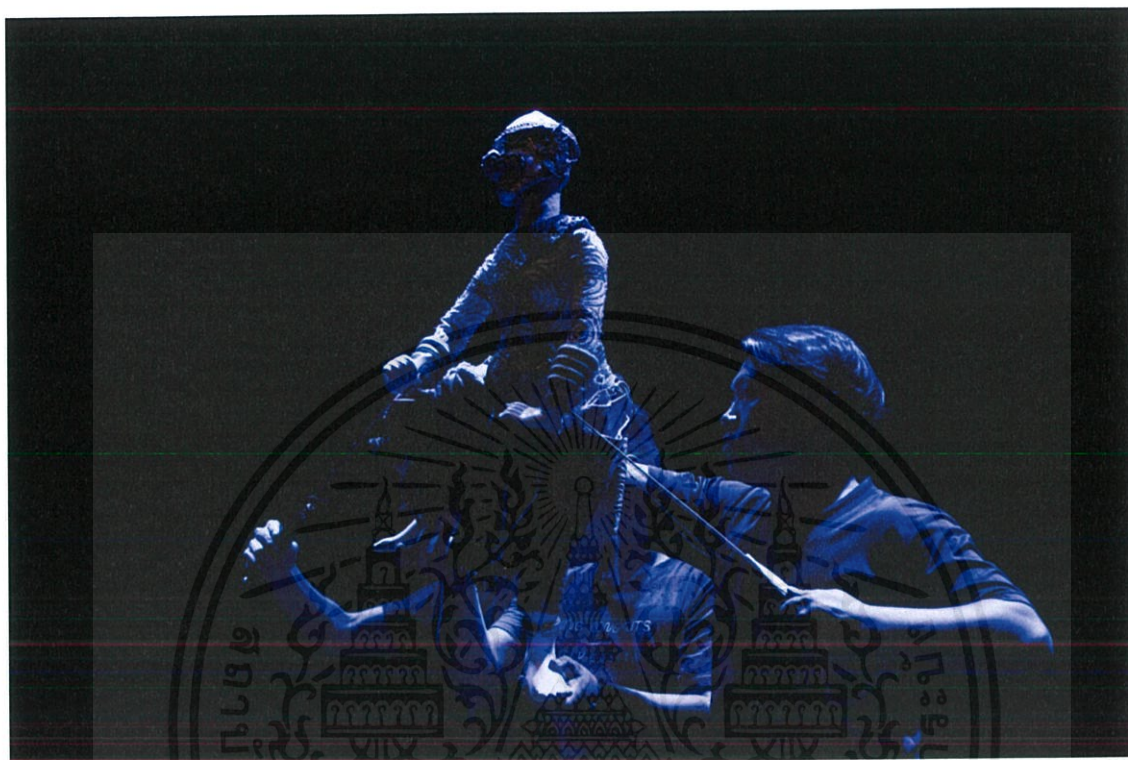
ภาพที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

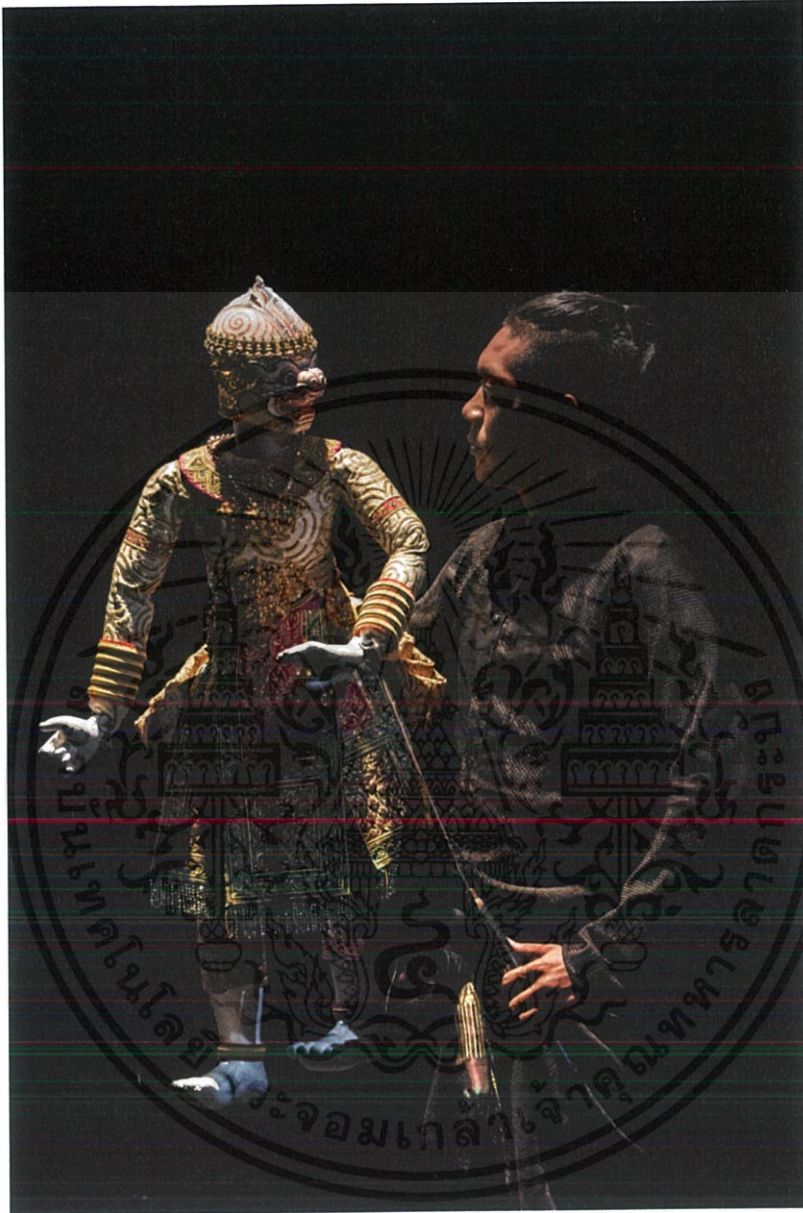
ภาพที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

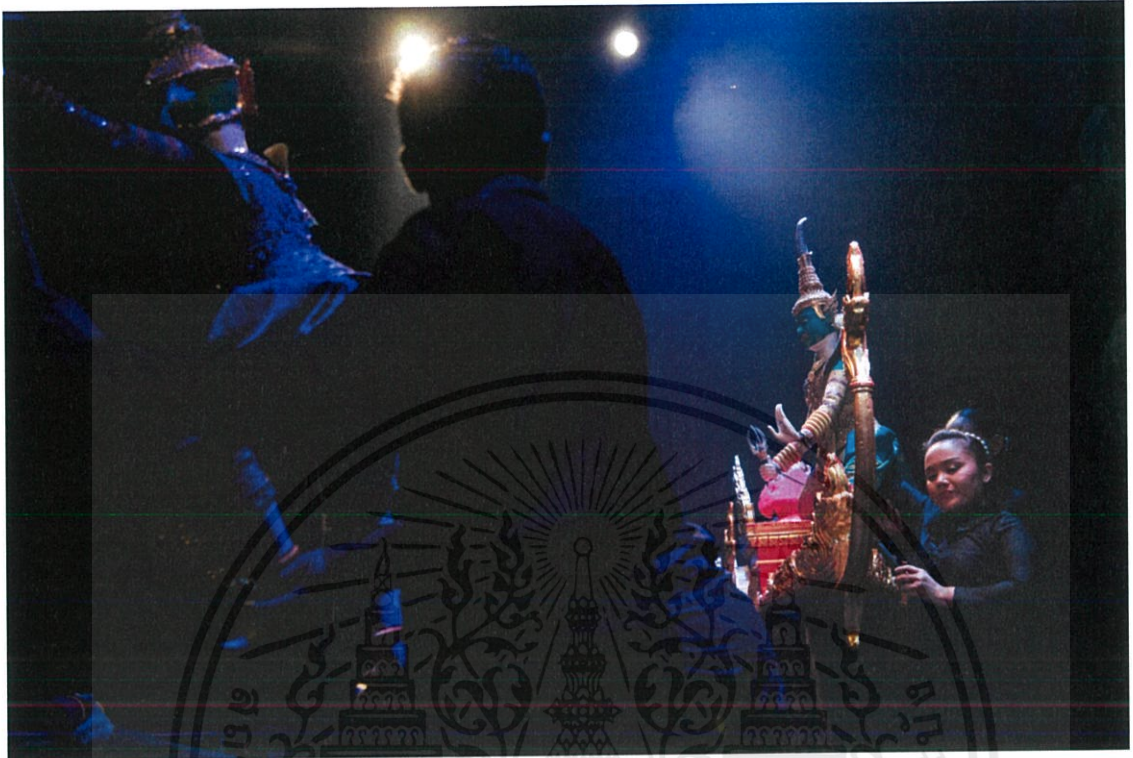
ภาพที่ 13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

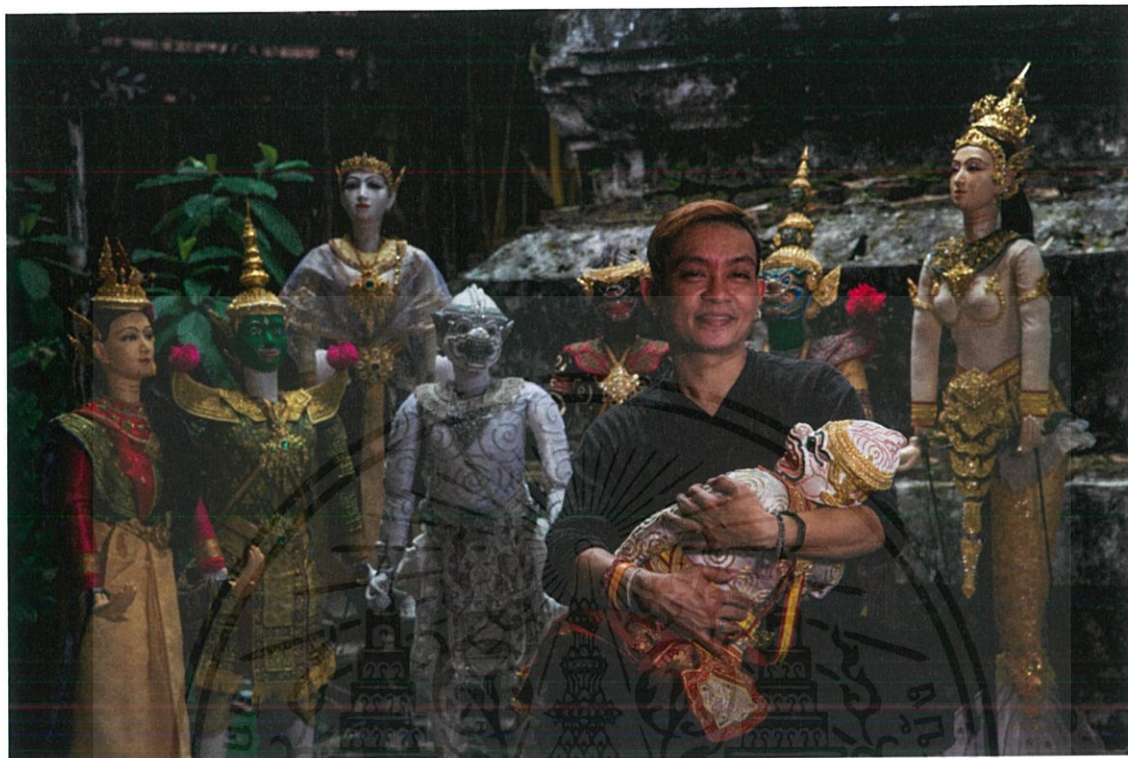
ภาพที่ 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทำงาน

ผลงานชุด “ลมหายใจที่มีชีวิตของหุ่นละครเล็ก” ต้องการนำเสนอเรื่องราวการพยายามรักษา สืบสานการแสดงหุ่นละครเล็กและการฝึกซ้อม ความทุ่มเท จิตวิญญาณความรักที่พวกเขาได้มอบให้กับศิลปะการแสดงที่ทรงคุณค่าและควรอนุรักษ์รักษาเอาไว้ ในการทำงานครั้งนี้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่าง ทั้งจากการทำงาน การวางแผนการทำงาน การพัฒนาความคิด การแก้ไขปัญหาทั้งเบื้องหน้า และเบื้องหลังการทำงาน การอดทนเพื่อให้ได้ผลงานที่ออกมาตามต้องการ และนอกจากนี้การที่ได้เข้าไปทำความเข้าใจศิลปะอย่างหุ่นละครเล็กทำให้ข้าพเจ้ามีแรงผลักดันและมีความอดทนเพิ่มมากขึ้น ได้รู้จักชีวิตและความเป็นอยู่ของคนกลุ่มหนึ่งที่แตกต่างออกไป ข้าพเจ้าเชื่อว่าศิลปะที่ทรงคุณค่าแขนงนี้จะไม่มียวันสูญหายไปจากประเทศไทยตราบที่พวกเขาและคนที่มาสืบสานต่อ ยังคงอนุรักษ์รักษาหุ่นละครเล็กนี้เอาไว้ และพวกเขาเหล่านี้ทำให้ผลงานของข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ

5.2 ปัญหาในการทำงานและการแก้ไข

5.2.1 ปัญหาการจัดการงาน

ในการไปถ่ายภาพยนตร์การแสดงของคณะหุ่นละครเล็กจะไม่ค่อยมีการซ้อมเลย เนื่องจากพวกเขาแสดงเป็นตั้งแต่ตอนเรียนแล้ว จะซ้อมเฉพาะมีบทหรือตอนใหม่ ๆ ให้แสดงเท่านั้น จึงต้องพยายามหาเวลาที่พวกเขาซ้อมการแสดง แต่ในการทำงานครั้งนี้พวกเขาได้ทำชุดการแสดงขึ้นมาใหม่คือ ตอน นรสิงหาวตาร ซึ่งเป็นการแสดงชุดใหม่ ข้าพเจ้าจึงได้ภาพการฝึกซ้อมอย่างที่ต้องการ ส่วนการสอนเด็ก พวกเขาจะสอนเฉพาะวันอาทิตย์ และบางอาทิตย์พวกเขาก็มีธุระจึงทำให้บางอาทิตย์ไม่มีสอนเด็กก็มี ทำให้ข้าพเจ้ามีเวลาอย่างจำกัดและต้องวางแผนการถ่ายทำให้ดี

5.2.2 ปัญหาการจัดการเวลา

เนื่องจากการตารางการแสดงนั้นไม่แน่นอน บางทีก็มีลูกค้าติดต่อมาให้ไปแสดงภายใน 1-2 วัน ทำให้ข้าพเจ้าเตรียมความพร้อมไม่ทัน บางครั้งลงตารางว่าจะแสดงวันไหนบ้าง แต่พอถึงหน้างานแล้วก็ยกเลิกก็มี จึงทำให้ไม่ได้ภาพบ่อยครั้ง เวลาการแสดงของพวกเขาไม่แน่นอน ซึ่งเกิดจากแขกที่เข้ามาชม ถ้ามีจำนวนน้อยก็ทำให้การแสดงล่าช้าขึ้นไปอีก ข้าพเจ้าจึงต้องใช้เวลาทั้งวันอยู่กับพวกเขา

5.3 ผลที่ได้รับจากการทำงาน

1. รู้จักการวางแผนงานและพัฒนาระบบความคิด มีกระบวนการที่เป็นขั้นเป็นตอน มีวินัยต่องานของตัวเอง
2. รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังการทำงาน มีความรอบคอบ และมีระเบียบมากขึ้น
3. ได้รับประสบการณ์ที่หาจากในห้องเรียนไม่ได้ การที่ได้ไปเรียนรู้ชีวิตและสภาพแวดล้อมของคนกลุ่มหนึ่งที่แตกต่างออกไป การได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด ทำให้ข้าพเจ้าได้เข้าใจการใช้ชีวิตเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่พวกเขาได้พบเจอ และข้าพเจ้ายังได้การปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ให้เป็นคนที่ยึดความอดทนมากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดการในเรื่องของเวลาในการเดินทางให้ดีกว่าเดิม
2. ควรมีการเตรียมตัวให้พร้อมกับทุกสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น
3. ควรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มากกว่าเดิม
4. ควรวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

หุ่นละครเล็ก (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://www.baanmaha.com/community/threads/22155-หุ่นละครเล็ก>

กำเนิดหุ่นละครเล็ก (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/kaneid-hun-lakhr-Lek>

ลักษณะหุ่นละครเล็ก (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/natysalahunlakhrllek/laksna-khxng-hun-lakhr-lek>

ประวัติหุ่นละครเล็ก (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<http://puppet-nuysang.blogspot.com/>

ครูสาคร ยังเขียวสด (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://guru.sanook.com/3958/>

เพลงหน้าพาทย์ (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/dontrithaiklanarong/phu-cad-tha/prapheth-kheruxng-dntri-thiy/prapheth-did/prapheth-si/prapheth-ti/prapheth-pea/phelng-dntri-thiy/phelng-hna-phathy>

วงปีพาทย์ (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://som3737np.wordpress.com/วงปีพาทย์เครื่องใหญ่/>

วงปีพาทย์ (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/a/damrong.ac.th/music-room/wicha-thi2/hnwy-thi-23/wng-pi-phathy/wng-pi-phathy-kheruxng-hiy>

การแต่งกายของผู้แสดงโขน (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://nanticha.wikispaces.com/การแต่งกายของผู้แสดงโขน>

Lucia Eggenhoffer (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<http://luciaeggenhoffer.com/gallery/magic-world-of-puppeteers>

ผลงานช่างภาพต่าง ๆ (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://edgeofhumanity.com/2015/08/12/puppets/>

ภาพถ่ายขาวดำ (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<http://blackandwhitestreet.com>

ภาพสารคดีต่าง ๆ (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://socialdocumentary.net/>

Cedric Arnold (ออนไลน์).สืบค้น 7 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://www.lensculture.com/carnold>

ผลงาน (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://www.realfeatures.com>

ผลงาน (ออนไลน์).สืบค้น 8 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<https://www.realfeatures.com/muay-thai-boxing-boxe-thaie-bangkok-144/>

นาฏยศาลา หุ่นละครเล็ก. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายสาคร. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : J WAN ADVERTISING SOLLUTION LIMITED. 2550.

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อผู้จัดทำ	นายสุภกิณห์ จิตต์นุกุลศิริ
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2539
ที่อยู่	79 ซ.ดอนกุศล ถ.เจริญกรุง 57 ต.สาทร อ.ทุ่งวัดดอน จ.กรุงเทพมหานคร 10120
อีเมล	supakin7789@gmail.com
ประวัติการศึกษา	
อนุบาล	โรงเรียนโกศลวิทยา
ประถมศึกษา	โรงเรียนโกศลวิทยา
มัธยมศึกษา	โรงเรียนโกศลภัทรวิทย์
อุดมศึกษา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปะ สาขาการถ่ายภาพ